PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК IX ГРУДЕНЬ — DECEMBER, 1968 ЧИСЛО 12

Authorized as Second Class Mail by the Post Office Department, Ottawa, and for Payment of Postage in Cash.

ПРОМІНЬ
РІК IX — ГРУДЕНЬ, 1968
Ч. 12 — Виходить раз у місяць
Видає
Союз Українок Канади
Редагує Редакційна Колегія

Передплату висилати на адресу:
PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B., Winnipeg 4, Man.

PROMIN
DECEMBER, 1968 — **VOL. IX**
Monthly Publication — **No. 12**
Published by
Ukrainian Women's Ass'n of Canada
Edited by Editorial Committee
Natalia Kohuska, Editor

Subscription in Canada	$4.00
Subscription in other countries	4.50
Single copy	.50

Address:
PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B., Winnipeg 4, Man.

ДО УВАГИ ДОПИСУВАЧАМ:

Редакція застерігає собі право скорочувати і виправляти надіслані матеріяли. Дописи, які поміщуються також в інших часописах редакція не приймає — уникаємо повторювання.

Не поміщені дописи редакція не звертає, хіба за спеціяльним, згори зазначеним застереженням. На зворот фотографій, надісланих для виробу кліше треба заадресувати коверту, наклеїти вартість поштових марок і вислати разом з фотографіями.

— — — —

В ЦІМ ЧИСЛІ:

Богдан Ігор Антонич — Заповіт Листопаду	1
На порозі 10-річчя	1
О. Федак-Шепарович — Дружина Княгині Ольги	2
Рома Франко — Питання української професійної учительської організації в Канаді	4
М. Михайлюк — Зустріч з членством	8
О. Никитюк — З нагоди відвідин голови Союзу	9
Л. Лугова — Український День на Площі Націй в Монтреалі	9
Галина Мухин — Хто винен?	10
Н. Кібець — В степовій зоні півдня України	11
Н. К. Поздоровляємо з успіхом	13
Проф. д-р Павло Шумовський — Заклик	14
Ukrainian Writer Dzyuba Condemn Russification	15
Canadian Folk Arts Council	16
Леся Лисак — Фатум	17
П. Балей — Із записника моєї Матері	19
Відділ для дітей	21
Громадська і родинна хроніка	22
Придбали нових передплатників	28
Н. Кібець — Подарунок св. Миколая	29
Домашне господарство	30
І. Вахна — Українська вишивка	31
Зміст IX річника	32

Чи ви вже вислали свою передплату на журнал „Промінь" на біжучий рік? Коли ні, зробіть це негайно.

НА ОБКЛАДИНЦІ: Фрагмент Український День на Світовій Виставі „Людина і Світ" в Монтреалі. На знимці танцювальна група Петра Марунчака. 18.000 людей в „Плес де Насіон" оплесками вітали українську тригодинну програму.

ВИ ВЖЕ ЗНОВ МОЖЕТЕ НАБУТИ
куховарську книжку п. з.
THE ART OF COOKING — UKRAINIAN STYLE
Вже вийшло 4-те поправлене видання в тиражі 5.00 примірників в тій самій ціні — **$2.25** з пересилкою.
Замовлення посилайте на адреси:
Ukr. Women's Ass'n of L. Ukrainka
2146 Cornvall St. Vancouver 9, B. C.
або
Ukr. Women's Ass'n of L. Ukrainka
5410 McKee St. Burnabi 1, B. C.

СУМКІВЕЦЬ
ЖУРНАЛ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ
Батьки і матері — подбайте, щоб ваші дорастаючі діти були передплатниками цього журнала. Це для них він редагується у друкується. Поручіть його своїм знайомим. „Сумківець" заслуговує вашої піддержки й уваги.
Журнал „Сумківець" виходить що три місяці. Містить матеріяли спеціяльно для української молоді. Передплата $2.00 на рік.
Замовлення посилати на адресу:
SUMKIVETZ
651 Spadina Ave.
Toronto 4, Ont.

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОМІНЬ

РІК IX ГРУДЕНЬ, 1968 ЧИСЛО 12

На порозі 10-річчя

Здається, що це було ще так дуже недавно, коли ми готувались до випуску першого числа нашого журнала. З якими сподіваннями очікували на нього членки по відділах, членки центральної управи Союзу Українок Канади, яка була тоді в Едмонтоні, та взагалі — всі ті, що цінять рідне друковане слово. І як не дивно, а от в наступнім місяці січні журнал почне свій десятий рік життя і дальшого росту.

Через останніх девять років кожного місяця ми випускали число і в нім посилали ми до українського жіноцтва нашу думку, наше серце і наше „вірую." Ми старались дати нашим читачам не сенсації, не суди і вбивства, не безвартні події, але старались дати зміст, який формує духове обличчя українки у вільному світі, українки, свідомої своєї національности, українки, достойної свойого імени і своєї культурности, українки-християнки, виховниці поколінь, господині, активної громадянки.

Чи досягає журнал своїх цілей?

Та здається, не нам давати відповідь на це питання. Журнал на своїх сторінках несе ті цілі, ділиться редакція своїми думками з читачами, розмовляє з ними як з приятелями, як з друзями, як з близькими її серцю людьми. Журнал „Промінь"! Перечисліть його думки, його зусилля, його гарячі бажання, погляньте на його пройдену дорогу, хоч і не дуже довгу, але тверду, а побачите, скільки він дав, скільки він бажає дати, але який же він не раз самотній у своїй трудній дорозі, як бракує йому дружньо простягнених рук до нашої спільної праці...

Труднощі? Не питайте про них. Вони такі самі як і в кожній творчій праці. Та оскільки легше було б зносити їх, коли б цей труд давав моральні плоди не пятдесят процент, не сімдесят пять процент але повних сто. Радісно і не самітно, коли читач пише — „добре редагований ваш журнал", або „пишіть більше про такі, або інші речі", але як важко і боляче, коли читач пише: „не шліть мені журнала, я не маю часу читати." І тут пригадався мені етюд одного автора, який між іншим каже:

„Далеко від рідних піль оремо чужі ниви і засіваємо дрібними словами... Ходять слова по широких великих містах. Оббивають чужі пороги. Ніхто не пускає їх до хати. Втома зморою налягла, пригнула їхні спини..."

Пригинають спину не слова, а ті що їх пишуть, ті що їх посилають у світ, шлють їх своїм читачам, своїм друзям. Не зачиняйте ж перед ними дверей свого дому, ані свого серця...

Не часто забирає наш журнал слово про себе, про свої бажання і проблеми. А все таки він сподівається, що читачі зустрінуть його тепло сердечно з його наступаючим десятиліттям.

Богдан Ігор Антонич

ЗАПОВІТ ЛИСТОПАДУ

Не закопати до могил
цього, що творче та живе,
ні Чорний Янгол — лопотом зловісних крил
струни душі не перерве.

Вже сльози й арфи непотрібні
ні плач за днями, що розбилися об скелю.
Не вішайте на стелю
прикрас жалоби чорносрібних.

Вже не придавить камінь часу
стихійних мрій, що виросли з землі,
хоча б гірку отрути чашу
подали руки злі.

Ще зацвітуть лани просторії,
забудемо, що пережили.
Ще вирівняє Бог могили
колесами історії.

Не загнуздати вже живла,
не вижере пісок очей,
бо є найвища Влада Влад,
що присуд ізрече.

Не випалить сердець посуха
та не запаморочить сном юрби.
Не закопати у гроби
живого духа.

Понеділок 19 та середа 21 грудня 1932.

Олена Федак Шепарович

Дружина Княгині Ольги

„Дружина Княгині Ольги", перша й одинока жіноча українська політична партія, відограла помітну ролю в історії політичного життя на Західно-українських землях.

Хоча час діяльності Д. К. О. напередодні другої світової війни відносно короткий, несповна 14 місяців (від 12-го липня 1938 до 1-го вересня 1939) — найдете про неї довшу згадку в „Українській Гасловій Енциклопедії", том другий, стор. 598, а англомовній енциклопедії українознавства стор. 848 А та у статтях і спогадах.*)

Політичну організацію під назвою „Дружина Княгині Ольги" покликано до життя в невідрадній та необхідній ситуації, щоб по закритті польською владою Союзу Українок охопити в організаційні рамки сітку цієї найбільшої жіночої організації.

Дня 6-го травня 1938 р. польська поліція перевела ревізію в централі Союзу Українок, всіх філіях та кружках, в приватних домах усіх передових діячок, забрала всі папері, запечатала домівки і припинила дальшу діяльність Т-ва. (Як воно не виглядало б трагічно в даний мент, то згодом ми кепкували собі скільки то поляки мусіли змобілізувати поліції, щоб одного і того самого дня, майже в тій самій годині закрити централю С. У., 72 філії та 1,250 кружків С. У.).

Причини припинення діяльности й остаточного розв'язання Союзу Українок декретом Міністерства Внутрішніх Справ з дня 5 го липня 1938 р. з'ясовано в десяти точках „прогріхів", починаючи від акції перед міжнародніми жіночими організаціями в справі Ольги Басараб і кінчаючи на акції проти т. з. „нормалізації" і бойкоті виборів до сойму і сенату.

Провід С. У. здавав собі справу, що всі формально-правні відклики потривають довгі місяці і не мав великої надії на відновлення діяльності Т-ва. Оснувати нову статутову організацію під іншою назвою було теж неможливо тому, що це вимагало дозволу влади а на такий дозвіл — якщо його взагалі одержати — треба чекати інколи цілий рік. Одинока організація, що на основі польського закону не вимагала дозволу влади — це була політична партія. Використовано проголосити в пресі програму (тези) партії з підписами основників і приступити до активної діяльності.

Так отже створився „ініціятивний комітет", зложений здебільша з верхівки С. У., що його очолювала відома діячка, письменниця і педагог Константина Малицька. (К. М. не була тоді в проводі С. У. але в кожній критичній ситуації, коли йшло про загально-національне добро, давала свою поміч, ініціятиву і пораду).

Дня 12-го липня 1938 р. ініціятивний комітет відбув довірочну нараду, на якій устійнив ідеольогічні тези нової організації під назвою „Дружина Княгині Ольги" (назва була ідеєю Константини Малицької) та приняв тимчасовий організаційний статут з „Головною Радою" на чолі. Програма нової політичної жіночої організації мала суто національний характер, підкреслювала ролю жінки в змаганнях українського народу та покривалася вповні з ідеольогічними тезами, що їх ухвалив у своїх резолюціях Станиславівський Конгрес.

Згідно з законом Д. К. О. проголосила свою програму в щоденній пресі з підписами 14 жінок — основниць.

Не дивлячись на недогідну пору — вакаційний час — не тільки Головна Рада Д. К. О., але й колишній актив С. У. в краю почали інтенсивну організаційну роботу і в короткому часі основано Д. К. О. в більших повітових містах а навіть в кількох селах. Дня 1-го жовтня появилося перше число журнала „Громадянка", як пресового органу Д. К. О. „Громадянка" різнилася від журналу „Жінка" тільки назвою. Ціле оформлення, папір, друк і розуміється склад редакції були без змін.

В тому першому числі передовицю п. з. „Mortuos plango, vivos voco!" (латинське в перекладі: „мертвих оплакую, живих кличу") польська прокуратура сконфіскувала в цілості. Однак на дальших сторінках появилися тези і звідомлення Д. К. О., привітання поодиноких осіб і організацій та між іншим замітне рішення в справі виборів (що не могло б було появитися в „Жінці") п. з.: „Жіноцтво і вибори":

> Головна Рада „Дружини Княгині Ольги" на своїому засіданні в дні 26 вересня 1938 р. обмірковувала справу виборів і приняла одноголосне таке рішення:
> Головна Рада Д. К. О. стверджує, що з уваги на обовязуючу виборчу ординацію ук-

*) „Виховниця поколінь Константина Малицька", Торонто 1965.
Д-р Іван Макух: „На народній службі", Дітройт 1958.

раїнське жіноцтво не має можливости брати участь у виборах до сойму і сенату.

Щоби опрокинути дякі застереження і сумніви відносно жіночої політичної організації в другому числі „Громадянки" в передовиці п. з. „Нова організація нові завдання" сказано між іншим ось що:

„Ми певні того, що коли на Краєвому Зїзді Д. К. О. її Головна Рада подасть звіт з своєї діяльности, тоді українське жіноцтво відкине решту своїх упереджень до політичної організації. Воно зрозуміє як дуже нам потрібна була б навіть тоді, коли б ми попри неї мали статутове товариство.

І зрозуміє, що Д. К. О. не має нічого спільного з якимнебудь доктринерством, нічого з т. з. партійництвом. Політика — це для нас не суспільні доктрини, не клясові чи групові інтереси. Політика — це найважніші справи нашого національного життя, на які українська громадянка не може бути байдужа."

Д. К. О. не припинила своєї діяльности як політична партія по реактивуванні Союзу Українок з днем 15-го жовтня 1938 р. Тільки журнал вернувся з днем 1-го січня 1939 р. до давної назви „Жінка." Користаючи своїми правами Д. К. О. забирала голос у всіх біжучих справах політичного характеру, відбувала повітові наради та давала доручення українському жіноцтву, ось як нпр. заклик до активної участі в самоврядних виборах. Перша крайова конференція Д. К. О. відбулася дня 28-го грудня 1938 р. з участю 52 делеґаток.**)

Д. К. О. вступила в члени т. з. „Координаційного Комітету у Львові." Це був антиугодовий бльок усіх незалежних українських партій і опозиційних кіл до УНДО, що не пішли на угоду з поляками т. з. „нормалізацію." Створений у вересні 1939 р. з приводу наступу польської влади на всі ділянки українського життя на З. У. З., „Координаційний Комітет" керував акцією усіх груп на основі тісного порозуміння.

З уваги на польську владу утворення бльоку було довірочне, про нього не було ніяких проголошень чи звідомлень, але він діяв пильно і чуйно. Засідання відбувалися раз або й більше разів в тиждень в пізніх годинах вечора саме в домівці Д. К. О.

Щоб показати польському урядові, що українське громадянство не є зломане його терористичним походом комітет помістив в „Ділі" з дня 20-го листопада 1939 р. публічний протест за підписами президії усіх груп, Митрополита А. Шептицького та трьох епископів. Польська прокуратура сконфіскувала не тільки текст протесту але й усі підписи. (Тому то й не могла помістити його „Громадянка").

Д. К. О. не перестала діяти і в тих двох затяжних літніх місяцях перед другою світовою війною — але 1-ий вересень 1939 р. застановив цю організацію, як і усі українські партії та установи на Західньо-українських землях.

**) „Ви нас перехитрили своєю Д. К. О., ми воліємо мати до діла із статутовою організацією" — сказав отверто комісар львівського воєвідства, коли віддавав архів С. У.

СЕКРЕТАРІЯТ СКВУ

Президія Екзекутиви СКВОР (Світова Координаційна Виховно-Освітня Рада).

Комунікат ч. 1.

Президія Екзекутиви Світової Координаційної Виховно-Освітньої Ради повідомляє, що курс-семінар для провідників і організаторів наймолодших груп української дітвори, що був заплянований на серпень ц. р. в Ґрефтоні і який не відбувся з причин страйку пошти в Канаді, відбудеться в Торонті в днях від 26 грудня 1968 до 4 січня 1969 р.

Просимо всіх членів СКВОР уможливити причетним особам взяти участь в цьому вишкільному курсі-семінарі.

Програма курсу і ближчі інформації будуть подані в наступних комунікатах.

За Президію Екзекутиви СКВОР

д-р Б. Н. Білаш голова **К. Паліїв** секретар

КОМУНІКАТ ч. 2

КУРС-СЕМІНАР для провідників і організаторів наймолодших груп української дітвори, заповіджений в комунікаті ч. 1, відбудеться у приміщенні Свято-Миколаївської Рідної Школи, вул. Белвудс 4, Торонто.

Зголошення приймає секретар Президії Екзекутиви СКВОР К. Паліїв.

Gilmour Ave. Toronto, 9

до дня 18 грудня ц. р.

Реєстрація учасників: 26 грудня ц. р. (четвер) год. 3-4 поп. у приміщенні школи (долішня заля).

Оплата: 20 дол. від учасника.

Нічлігами турбуються учасники на власну руку.

Курс обіймає практичну і теоретичну частини.

Подрібна програма курсу буде поміщена у комунікаті ч. 3.

За Президію Екзекутиви СКВОР:

д-р **Б. Н. Білаш** голова **К. Паліїв** секретар

Рома Франко

Питання української професійної учительської організації в Канаді

(Доповідь на Конґресовій Виховно-Освітній Конференції 9-го Конґресу Українців у Вінніпеґу, 12-13 жовтня 1968 р.)

Рома Франко

Останніми часами, майже всі наші організації так в Канаді, як і у цілому світі звертають дуже багато уваги на нашу молодь. З'їздам, конґресам надають гасла, що безперечно відзеркалюють це глибоке й похвальне зацікавлення молодим поколінням — „Все для молоді", „Молодь — це наша майбутність", „Дорожімо нашою молоддю", „Наша молодь найдорожчий скарб нашого народу."

Беручи ці гасла до уваги, можна б робити висновок, що поміж старшим і молодшим поколінням українців різниця поколінь, відомий „genaration gap" цілком не існує. Ми старші, свідомі свого завдання, піклуємось нашою молоддю, відповідно її оцінюємо, дорожимо нею та готові все для неї віддати і все для неї зробити.

Але спитаймо, як наша молодь ставиться до нас і до усіх тих наших старань? Чи рада вона нашому піклуванні? Чи почувається вона цим нашим найдорожчим скарбом? Чи дістає вона від нас те, чого вона бажає і чого їй потрібно?

Я думаю, що всі погодимось на те, що підбирати гасла ми добре вміємо. Уложити статути для молодечих організацій нам не тяжко. За виготовлення програм навчання для рідних шкіл і курсів українознавства беруться часом навіть ті, що не є вчителями. Але, як прийдеться розв'язувати питання „як втримати при нашій спільноті нашу молодь", то щось нам з тим не дуже то ведеться.

У нашій пресі багато статей, в яких благається українських батьків і взивається українську суспільність такими зверненнями як „не даймо українській молоді потонути в чужих морях." При тому, всі ми свідомі того, що та молодь не лише пасивно тоне, а більшість із неї докладає своїх зусиль до того, щоб якнайскоріше втекти із українського ґрунту і пірнути у ті приваблюючі моря і таким чином відійти раз на все від всього українського. Чому ж властиво ця наша молодь, на яку покладаємо такі надії, якій ми все бажали і бажаємо того, що найкраще, так недбайливо, часами навіть ворожо ставиться до нас і до цілої української справи?

Причин є багато і в короткій доповіді не можна їх усіх розглянути. Важливим для нас учителів сьогодні є питання: яка роля — нас учителів у вихованні нашого молодого покоління й як нам зорганізуватись, щоб цю ролю якнайкраще виконати?

Приступаючи до розгляду першого питання, хочу зазначити, що поміж українцями в Канаді крім різниці поколінь (generation gap) поміж старшими і молоддю, в тім випадку поміж учителями й учнями, існує ще інша прогалина — інший „gap", яка виявляється серед наших учителів, яку я назвала б „emigration gap." Цим висловом я не маю наміру когось ображувати. Я глибоко шаную й безмежно оцінюю так наших учителів давніх поселенців чи уроджених в Канаді, як і тих, які прибули сюди після другої світової війни. Я підкреслюю те, що не вважаю одних кращими за других і моїм щирим бажанням є, щоб у найскорішому часі всі ми перестали себе оприділювати до одної чи другої групи.

Але всі мої найщиріші бажання не міняють факту, що поміж тими групами існують дуже часто великі розбіжності у поглядах і світогляді. Не міняє ситуації факт, що з часом ці розбіжності можуть затертись, сьогодні вони є і мають вплив на наше співжиття.

Нам доконче потрібно ці розходження узгіднити. Прикро звучать погляди наших назвім їх „все-канадців", що мовляв — ми живемо в Канаді і нічого таки нічого українського, нас не обходить — і на тім кладуть крапку. Але не ліпше звучить для українців-уродженців Канади надто патріотичні фрази, що їх вислуховуємо на деяких українських імпрезах, чи вичитуємо у дитячих книжечках.

Учителі із поглядом, що всі громадяни Канади є однакового покрою, окреслюючи їх тільки як „канадців", не можуть передати своїм учням-студентам того, що кожній людині є найбільш потрібним. Цією цінністю є почуття самопошани, яку людина може виробити собі освідомленням самої себе про минуле і сучасне життя того народу, з котрого вона вийшла.

З другої сторони учителі, які заступають погляд, що українці в Канаді мають жити тільки надією, що вони колись обов'язково мали б повернутися на рідну землю, яку залишили, примушені обставинами — очевидно, що не будуть теж мати бажаного впливу на тих учнів, які визнають зовсім правильний погляд, що Канада, в якій вони родились і живуть це їх рідний край. Тому такі вчителі радше будуть „відпихати" нашу молодь від природного зацікавлення народом, з якого вони походять.

Десь повинна бути та „золота середина" і ми учителі мусимо її найти. Нам треба вміти зацікавити учнів Україною, її історією, культурою, теперішнім прикрим її положенням і то зацікавити їх до такої міри, щоб ці молоді люди загорілись палким бажанням стати одверто перед світом в обороні України, її прав на самостійне життя у колі вільних народів. Зрозумівши як слід тяжке, сучасне положення України, наша молодь буде її обороняти, бо молода людина з природи не любить і не може стерпіти того, що є несправедливим, чи це буде в Україні, чи в іншій країні. Але мусимо пам'ятати при тому, що у теперішньому часі багато людей, а в тому і наша молодь прямує до того, щоб правду обороняти розумом а не кров'ю, пером а не шаблею.

Щоб ми учителі могли найти дійсно найвідповідніший підхід до канадської молоді українського походження, нам усім треба можливости до зустрічі, і то не раз, а багато разів, мати нагоду для обговорення важливої справи. Нам треба обміну думок і поглядів поміж людьми, що обстоюють вище згадані екстреми. Ця виміна думок мусить відбутися без всяких упереджень, маючи все на увазі добро учнів і добро української справи, а не звеличування свого „я" особистими перемогами.

Якщо б ми вчителі могли найти ту спільну мову поміж собою, то певним є, що усі інші занедбані ділянки нашої виховної програми виправилися б у дуже скорому часі. Тоді напевно ми б спромоглися на відповідні підручники для рідних шкіл, на виправлення помилок і недоглядів у підручниках, які вживають канадські державні школи, на стосування модерних ефективних метод навчання із усіма категоріями українських дітей, які навчаються у наших державних чи рідних школах. Бо у гармонійній і щирій співпраці все можливе. Але проблема не в обговоренні цих можливостей! Нам треба подумати про те, як їх здійснити, яким способом зібрати, зорганізувати усіх учителів, щоб вони таки почали обговорювати ці основні й важливі справи, а відтак узгіднені погляди реалізувати у практичному житті. Як заговорити і як дійти до тих учителів, які цілком не цікавляться цими проблемами. Вони ж не читають української преси, вони уникають українських імпрез і рідко коли бувають поміж канадцями, які обстоюють своє українське походження. Найлегшою розв'язкою було б їх злегковажити, але цього зробити не можна, бо на жаль їх є багато і саме вони у щоденних контактах із нашою молоддю, у державних школах, своєю неприхильністю а то й ворожістю до українства можуть відігнати від нас велике число нашої найкращої дорастаючої молоді. Бо ж саме та молодь завдає учителям багато запитань і на ці свої запити дуже часто дістає, на нашу думку, неґативні відповіді.

Найкращий вихід із цієї прикрої ситуації, що я його можу передбачити, це опрацювання і видання друком цілого ряду інформативних матеріялів англійською мовою. Такі матеріяли могли б зробити для нас такі три великі прислуги: вони будуть доступними якраз тим учителям, які відійшли, чи цілком відстали від своєї культурної спадщини, тому, що вони про неї нічого не знають. Запізнавшись із тими матеріялами, багато із них зможе поінформувати про українське життя тих своїх учнів-студентів, яких ми хотіли б увести в наше зорганізоване життя. Вони теж зможуть послуговуватись тими матеріялами, інформуючи про наше життя інших канадських горожан, які не можуть користуватися нашими публікаціями виданими українською мовою.

Крім цих англомовних матеріялів, ми можемо особистими контактами пробувати заці-

кавити цих несвідомих учителів у нашій праці. Я доцільно називаю їх „несвідомими", бо я переконана у тому, що ціла проблема їх відчуження полягає у їх несвідомості. Є причини, які довели до того, що дуже багато тих учителів зростало у таких обставинах, які зовсім не сприяли їх національній ідентифікації, чи охоті в'язатись із українським середовищем. Ясно, що багато часу треба буде, щоб це негативне почуття перемінити на більш позитивне, на почуття творче, яке може причинитись позитивно до їхнього власного духового збагачення та принести користь нашій спільноті.

Перед нами стає отверте питання, яку організаційну форму нам застосувати, щоб притягнути до неї і захопити нею більше число наших учителів?

У західніх провінціях Канади існують організації учителів, які вчать або тільки цікавляться навчанням української мови в державних школах. Ці групи існують при провінційних професійних учительських асоціяціях. Рідко коли трапляється, щоб учителі українського походження, які вчать інші, крім української мови, предмети (англійську літературу, історію тощо) таки із-за браку часу брали активну участь і цікавилися працею групи вчителів української мови, хоч можливо їх сама проблема і цікавила б. Вони ж зобов'язані активізуватися у групах своїх предметів. Якщо говорити про групу першу, то їхню діяльність треба окреслювати як дуже корисну й позитивну: старання за впровадження української мови у державні школи своїх провінцій, підвищення кваліфікацій для того навчання тощо. Все таки мусимо здавати собі справу з того, що впродовж ще недовгого існування цієї групи таки пекучою виявилася потреба англомовних матеріялів, про які я вже згадувала.

Саскатунська група запроєктувала видання бібліографії, із ширшими поясненнями, яка дала б інформацію учителям про те, де набути більше відомостей із ділянки українознавства, яку то потребу вони всі щораз більше відчувають. Рівночасно ця бібліографія дала б вказівки як поповнювати шкільні бібліотеки, бо признані фонди на цю ціль невичерпані, тому, що наші учителі не були належно поінформовані про існування відповідних видань, як і про те, котрі із них надаються до вжитку у їхніх школах. Таку ситуацію, може декому з приявних, тяжко зрозуміти, але так вона справді представляється. Учителі із тієї групи, які навіть мають добру волю цю ситуацію поправити, часто не мають відповідної підготови до того, щоб братись за розв'язку одного чи другого питання.

В Канаді існує ще Об'єднання Українських Педагогів Канади, якого членами наші учителі в більшості із східньої Канади. Це вже більш загальна самостійна українська організація, непов'язана з будь-якими провінційними чинниками. До О. У. П. К. можуть належати учителі із цілого терену Канади.

Поміж членами цього об'єднання є педагоги із належним знанням культурних вартостей й духових здобутків українського народу. І саме дружні професійні зустрічі, про які я попередньо згадувала, на яких вони могли б поділитися своїм знанням української проблематики з їхніми менше щасливими колеґами, напевно причинилося б, й заохотило їх до більш посиленої праці, та дало б надхнення продовжувати „само-вишкіл", до якого має охоту щораз більше число українських учителів третього й четвертого покоління наших поселенців.

Але річ ясна, що ці учителі таку поміч приймуть тільки тоді, якщо зусиллями обох груп філософічна основа навчання нашої молоді буде оформлюватися на основі найкращого фахового педагогічного знання та буде відповідати потребам існуючих обставин.

Іншими словами членство ОУПК мусить взяти до уваги сучасні канадські здобутки, вийти поза межі свого дотеперішнього діяння, зрозуміти погляди й відчути емоційне наставлення канадських учителів українського походження до цілої виховної проблеми. Їм треба зрозуміти, що тільки від їхніх канадських колеґ вони можуть вповні зорієнтуватись і схопити ситуацію, яка існує у канадському шкільництві, яке охоплює не лише дітей ново-прибулих українських родин, але всіх дітей українського походження, включно і тих з мішаних подруж.

Можливостей є багато. Дотепер, — за весь час нашого поселення в Канаді — ми їх не випробували. Щойно тепер починаємо над ними застановлятися.

Якщо ми дійсно хочемо перевести цю велику роботу і згуртувати усіх учителів українського походження в одну сильну професійну організацію, то існуюче Об'єднання Педагогів мусить дати ініціятиву для переведення цього задуму.

Роз'язувати це питання треба так, щоб не вразити, чи ще дальше не віддалити тих учителів, які до цієї пори у нашому гурті не найшлися.

У висліді сказаного я думаю, що:

1) Кожний учитель українського походження повинен належати до спільного українського професійного об'єднання, а не тільки ті, що вчать у рідних школах чи українську мову у державних.

2) Приналежність усіх тому важлива, що вчителі державного шкільництва маючи постійний контакт з нашою молоддю, у державних школах своїм відповідним відношенням до неї вони мимоволі зможуть впливати на її належне розуміння української проблематики, чи питань, які нас, як українців зокрема повинні б інтересувати.

Їхня участь в професійній нашій організації була б саме нагодою до порушування цих проблем. У програмі своєї праці ОУПК мало б завдання подавати відповідні інформації та узгіднювати із своїм членством погляди на актуальні для нас питання.

3) В такому загальному об'єднанні українських педагогів усі українські вчителі могли б, а то й мусіли б жертвенно й сумлінно співпрацювати, щоб на основі свого знання української проблематики й українських потреб і на основі найновіших здобутків педагогів, могли вони спільно виробити такий погляд у себе самих і у загалу своїх колеґ, погляд який би нашій українській спільноті в Канаді приніс якнайкорисніший вислід.

4) Я думаю, що нам непотрібно творити нову організацію, бо Об'єднання Українських Педагогів Канади повинно у своїх рядах охопити усіх учителів українського походження. До цієї пори не вдалося цього зробити, але я уважаю, що тепер це можливо. ОУПК мусить якнайскоріше нав'язати відповідний контакт з учителями західніх провінцій. Очевидно, що зробити цього не буде можна так скоро і не буде легко. Треба удатися до різних засобів — зокрема до особистих контактів з поодинокими учителями, чи їхніми групами. Інформувати їх, англійською мовою, про потребу і важливість їхньої співпраці в ОУПК і в той спосіб змагати до тіснішої співпраці усього ідейного українського учительства в Канаді.

РОЗПОЧАЛАСЬ ПЕРЕДПЛАТА НА КНИЖКУ ПРО ЛЕСЮ УКРАЇНКУ, СКЛАДЕНУ ЇЇ СЕСТРОЮ

Пожертви українців у США, Канаді, Австралії і Аргентині, зокрема від членок українських жіночих організацій, складають суму, що становить приблизно одну четверту коштів, потрібних на видання капітальної праці Ольги Косач-Кривинюк „Леся Українка. Хронологія життя і творчости" Рукопис уже передано до друку, книжка друкується у видавництві „Гомін України" в Торонто і вийде в 1968 році. Вона матиме понад 850 сторінок, міститиме коло 30 фотографій з родинного архіву Косачів, буде в твердій оправі, обгортка Петра Холодного.

Тепер Видавничий комітет видання праці „Леся Українка. Хронологія життя і творчости" оголошує передплату на цю книжку з метою зібрати дальші кошти на друк. Ціна книжки за попередньою передплатою — 14 дол., в продажу вона коштуватиме 18 дол.

Авторка книжки Ольга Петрівна Косач-Кривинюк склала літопис життя своєї старшої сестри Лесі Українки на підставі листів поетки, листів до неї від членів її родини та друзів, документів і своїх спогадів. Значну частину листів друкується вперше.

Книжка має унікальне літературно-історичне значення, але нею захопиться кожний читач. День за днем, рік за роком, пройде перед ним життя Лесі Українки — поетки, людини, жінки, громадської діячки на тлі родинних і громадських відносин, затьмарене її тяжкими хворобами, освітлене її ідейністю та геніяльністю. Оживуть в уяві читача місця на батьківщині і закордоном, де жила поетка, як живі стануть люди з її оточення, найбільше велика родина Косачів. Часом загляне читач і в таємниці творчости поетки, розкриті в її листах, переживе її настрої.

Книжка „Леся Українка. Хронологія життя і творчости" буде завжди серед клясичних творів і першоджерел української літератури. Нею користуватимуться дослідники української історії і літератури, на ній будуть виховуватися молоді покоління. Вона має бути в кожній українській родині. Комітет видання книжки, що її придбає культурний українець. Шліть передплату в сумі 14 дол. із зазначенням мети на адресу:

Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U. S.
206 West 100 St.
New York, N. Y. 10025

Ізідора Косач-Борисова

Почесний голова Комітету видання праці „Леся Українка. Хронологія життя і творчости."

Зустрічі з членством

Відвідини відділів головою організації стали у нас дуже важливою частиною діяльности проводу. Вони оживляють працю на місцях, членство знайомиться з проблемами, або плянами центрального проводу. І так минулої осені, в м. жовтні голова Союзу Українок пані Леся Хорош Ґреґорі, вертаючись з пров. з'їзду Союзу на Бр. Колюмбію, який відбувся у Ванкувері, посвятила свій час, щоб відбути зустрічі з членством та громадянством взагалі. Відвідала вона такі місцевості: Ванкувер, Бирнабі, Волей, Порт Алберні, Чиливек, Вернон і Кемлупс. Поміщуємо два описи таких зустрічей.

Редакція

З ВІДВІДИН ГОЛОВИ СОЮЗУ
Вернон, Б. К.

В неділю, 6-го жовтня, 1968 р. членки відділу ім. Княгині Ольги мали велику приємність вітати в себе на офіціяльних відвідинах голову Союзу Українок Канади, пані Лесю Хорош-Ґреґорі з Торонта.

Під час Богослуження в церкві Всеч. о. Я. Рибалка привітав дорогу гостю та побажав їй та цілому проводові Союзу Українок Канади найкращих успіхів у їх корисній праці. Хор під проводом п. Павла Малиша проспівав „На многії літа".

Після Служби Божої в церкві всі членки та гості зійшли до церковної залі, де стараннням жіночого товариства відбувся спільний обід. Голова т-ва пані Ольга Шумейко, вітаючи голову Союзу удекорувала її корсажем живих квітів, а пані Марія Михайлюк представила голову Союзу Українок Канади пані Л. Хорош-Ґреґорі, підкресливши, що вона уродженка Канади, а так само як її попередниці продовжує працю провідниці організації. Привітавши гостю в імені членок і учасників, побажала успіхів та попросила до слова. Привітальне слово в імені членок т-ва сказала також заступниця голови, добр. Рибалка, яка зложила подяку пані Ґреґорі за відвідини. „Наші членки радіють вашою присутністю між нами, а для нас це є важливим моментом вітати вас" — сказала добр. Рибалка.

У своїй обширній промові до членок пані голова висловила вдоволення зі свого побуту на заході Канади, підкреслила успішну працю відділу для місцевої церкви та організації взагалі.

На світлині зліва направо — пані: М. Михайлюк, Леся Хорош - Ґреґорі і В. Орел.

Більшу частину своєї доповіді пані Хорош-Ґреґорі присвятила організаційній і виховній праці української молоді, рекомендуючи різні проєкти, прогульки та інше, за приклад поставила, що у програмі Українського Тижня в Монтреалі минулого року на Експо '67, коли виступала наша молодь в співі, танцях та інше. В іншій частині своєї доповіді голова Союзу обговорювала питання членських обов'язків, ідейної праці по лінії Союзу Українок Канади, підкреслила важливість плекання української мови дома, читання своєї преси і літератури, справи нашого музею народного мистецтва та набуття для нього окремого будинку.

На закінчення доповіді були короткі питання, на які пані голова радо відповідала. Подяку за відвідини і доповідь зложив в імені учасників Всеч. о. Я. Рибалка, оцінюючи труд і посвяту таких відвідин відділів та його членства та зложив побажання успіхів пані голові та цілому проводові Союзу Українок у дальшій праці.

З нагоди цього зібрання відділ ім. Кн. Ольги складає $10.00 на пресовий фонд журнала „Промінь".

Після доповіді в залі, в домі п-ва Михайлюків зійшлись того самого дня вечером членки заряду, щоб ближче познайомитись з головою організації. Головним предметом нарад та розмов було питання приміщення на музей Союзу Українок Канади, можливости власного будинку на музей та інше.

Цей вечір зустрічі і прощання з головою Союзу в домі п-ва Михайлюків був дуже ко-

рисний і милий та полишив дуже гарні враження серед членок нашого товариства у Вернон. На закінчення господиня дому пані Михайлюк подала чай та перекуску. Сердечно прощались членки з нашою дорогою гостею.

Наступного дня, 7-го жовтня, пані Михайлюк відвезла пані Л. Хорош-Ґреґорі до Кемлупс, де на її приїзд очікували членки. Зустріч і наради відбулись в домі п-ва Іричук. Хоч відділ там щойно два роки як зорганізувався, праця їх розгортається на краще. Сердечно і щиро вітали вони нашу дорогу провідницю жіноцтва — пані Лесю Хорош-Ґреґорі, голову Союзу Українок Канади. **М. Михайлюк**

З НАГОДИ ВІДВІДИН ГОЛОВИ СОЮЗУ у Порт Алберні, Б. К.

До нашого відділу ім. Кн. Ольги в Порт Алберні, Б. К. завітала дорога гостя, голова Союзу Українок Канади, пані Леся Хорош-Ґреґорі. Ця мила зустріч нашого членства з головою нашої великої організації відбулась 2-го жовтня 1968 року в церковній залі в Порт Алберні при гарнім числі членок та гостей.

Ми дуже вдячні голові Союзу Українок, пані Л. Хорош-Ґреґорі, що вона потрудилась відвідати наш відділ. У своїй обширній і цікавій доповіді, пані голова заохочувала нас до дальшої праці в організації. Пожвавлена дискусія на різні питання була доказом, що думки висловлені пані Хорош-Ґреґорі були сприйняті з повним вирозумінням.

В товаристві голови Союзу прибули до нас членки провінціяльної екзекутиви Союзу на Бр. Колумбію, яким висловлюємо нашу подяку, зокрема голові провін. екзекутиви пані П. Клюкевич.

О. Никитюк.

Український День на Площі Націй в Монтреалі

Відділ Комітету Українок Канади в Монтреалі улаштував Український День на виставі „Людина і світ" на Площі Націй 15-го березня 1968 р.

Тому що пані Галина Мельник, як голова Жіночого Комітету Експо '67 успішно керувала Українським Тижнем минулого року, екзекутива жіночого КУК в Монтреалі запросила її очолити програму Українського Дня.

Підготовка до цієї імпрези тривала два місяці. Програма Українсього Дня складалась з виступів молодечих ансамблів, дефіляди, музичних українських і хорових виступів ріжних українських організацій міста Монтреалу. Треба було вложити багато енергії, провести солідну підготовчу роботу, за яку відповідала голова Комітету пані Галина Мельник. Та в нагороду за те Український День випав величаво. До цього й сприяла чудова погода.

На Площу Націй того дня прибуло тисячі глядачів, не тільки українці, але й багато інших народностей. На однім розі площі, під легіт весняного вітру повівав синьо-жовтий прапор. Представники різних організацій, делеґатки жіночих товариств та визначні гості засіли на почесних місцях. Програму Українського Дня відкрив голова місцевого відділу КУК п. Цихмістро в українській і французькій мовах, а пані Г. Мельник в англійській.

Програма Українського Дня почалась дефілядою молоді під музику на арію „Засвіт встали козаченьки". Молодь в одностроях — Пласт, СУМК і СУМ та Рідна Школа в народніх одягах — все це робило дуже гарне враження. Невеличкий дефект в дефіляді викликало те, що на площу замішались між ряди парадуючих звичайні глядачі і впорядчики заздалегідь не подбали про порядок.

Наступною точкою був виступ мандолінової оркестри під диригентурою мґ-ра Гарасимовича, яка відограла ряд пісень переплітаних солями від Спілки Української Молоді. В програму входив виступ двох хорів — один під диригентурою п. Івана Козачка, який відспівав ряд народніх пісень жанру хору Верьовки як „Тече вода каламутна", „Ой у вишневому садочку", „Ой чорная пречорна" та інші. Другий хор Боян під диригентурою Ростислава Куліша. Краса народніх пісень, чудове виконання хористів одного і другого хору надали Українському Дневі справжнього свята української мистецької культури.

Виступ трьох танцювальних груп — старшої і молодшої школи Петра Марунчака і танцювальна група Йосипа Станішевського були справді мистецько виконані та виявили чимало молодечого ентузіязму. Ця третя група представляла Гуцульщину. Танцюристи були убрані в чудових гуцульських строях. Сценічна декорація — зелені сосни, трембіти, топірці. Музика — трембіти і сопілки. Остання точка побудована на старо-традиційнім звичаї — „Ніч під

Івана Купала".

Цю синьо-жовту фантазію виконували хлопці і дівчата СУМК-у, Пласту і СУМ-у. Хлопці розмістились по боках високих сходів, тримали розпростерті на широко жовті і сині прапори і плавними рухами представляли хвилі ріки Черемоша. Дівчата тримали плетені вінки з синіх і жовтих квітів і на широкій сцені під такт музики виводили хороводи.

Ця сцена закінчувалась живим образом. Хлопці творили один великий синьо-жовтий прапор, а дівчата, на тлі того прапору творили вінками тризуб — національну емблему України. Менші дівчата сформували велике півколо, а на його середину вийшли дівчата з рушниками прощати гостей. Козаки вийшли з бандурами, як додаток до живого образу, якого всі учасники закінчили величавим співом гимну „Ще не вмерла Україна".

Живий образ був укладу пані Галини Мельник. Випав він величаво по мистецьки. Молодь з великим ентузіязмом приготовлялась до цього Українського Дня. Помічними провідниками були: Андрій Роніш, Ярема Келибай, Лариса Мельник, Мар'яна Запаринюк, Марійка Панчук, Іванка Паська, Славка Кінах, Даня Кріса, Софія Фінюк, Тарас Гукало, Клавдія Випрук. Доповідачкою на концерті була Наталя Дяків в трьох мовах.

До танців приграваля оркестра під керівництвом Степана Біди і Н. Петровського. Цінну поміч від старших дали дир. Іван Опарек і п. Павло Дубас, член екзекутиви КУК. А на зборах КУК п. П. Дубас зробив рекомендацію, щоб відтепер кожного року відбувався Український День в Монтреалі.

Пані Галині Мельник екзекутива місцевого відділу КУК висловила подяку за плянову і солідно проведену програму Українського Дня, за її посвяту і труди в користь української спільноти міста Монтреалу.

Лідія Лугова.

ХТО ВИНЕН?

На Сесії для справ молоді, що відбувалася в рамках Дев'ятого Конґресу Комітету Українців Канади, голова Союзу Українського Студентства Канади, Роман Сербин, кинув старшому поколінню дуже серйозні й дуже раціональні звинувачення. Слова, що їх Р. Сербин сказав в імені всього українського студентства, падали терпкі й важкі, як брили. Вони влучали в серце кожного, в кого ще трохи залишилося самокритики і ясної уяви про завтрішнє українського організованого життя. Діти відповідали батькам, відповідали старшій ґенерації, яка давно вже махнула на них рукою, вважаючи, що ці діти пасивні, ледачі, до ніякого національного життя не здатні й, взагалі, нічого не варті. І, звичайно, на думку батьків, за все це вони, батьки, не несуть ніякої відповідальности — винна сама молодь, яка начебто не росла й не формувалася під батьківським крилом, а такою, якою її зараз бачимо (18-22 роки) впала просто з неба на руки батькам, абсорбованим різними політично-громадськими справами, і приголомшила їх своєю нездарністю і нежиттєздатністю.

Роман Сербин не намагався вибілювати молодь — вона в дечому винна, але корінь зла не в молоді . . . І далі деякі думки Сербина з мого нотатника:

• Рідні школи та школи Українознавства відвідує мало дітей. Немає досить кваліфікованих на високому рівні вчителів, які ішли б з духом часу. Немає відповідних шкільних будинків. Хто винен?

• На оселях, вишкільних таборів немає досить дітей, нема вихованників. Хто винен?

• Студенти звернулися до Українського Народного Союзу по фінансову допомогу на проведення з'їзду. Нам не те, що відмовили, але навіть не вважали за свій обов'язок дати відповідь на наше прохання. Серйозно це?

• На Сесії прав людини в ОН можна було мати своїх обсерваторів. На жаль, не було їх ані від КУК, ані від УККА. Чому старше громадянство не подбало, щоб на цьому важливому форумі були наші спостерігачі? Студенти зробили все, що могли. Чи це належить до проблем старших, чи до проблем молоді?

• Чи ми бачимо листи наших науковців і професорів на сторінках англомовних газет, принаймні у рубриці „Листи до редактора", куди вони мають доступ і мають повне право порушувати різні проблеми? Ми бачимо листи різних професорів за виключенням українських.

• Ми боїмося дискутувати найважливішу сьогодні проблему в Канаді: англо-французьких відносин. Чи це доказ нашої зрілости? Чи доказ наших претенсій на рівноправність?

• Ми присвячуємо сесії проблемам молоді. Власне, ця сесія для цього призначена. Проте ми не присвячуємо сесій проблемам старшого

покоління. Хіба ж проблеми існують тільки в молоді, а в старших їх нема?

• Ми мусимо піднімати рівень у кожній ділянці українського життя.

• Обов'язок батьків передати молоді автентичні цінності українського культурного життя.

• Старше громадянство мусить перейти своєрідний перевишкіл, щоб знайти спільну мову з молоддю.

• Ми інертні, бо нас серйозно не трактують. Нас не б'ють — ми не реагуємо.

• Роз'єднані прірвою покоління — старше й молодше — мусять стреміти до серйозного діялогу.

Одну з перших Романа Сербина точок про пресу, що звучала: „українська преса найменше цікавиться справами студентів, — у більшості наших газет нестало навіть місця опублікувати повідомлення про студентський з'їзд", я свідомо залишила на кінець, бо в мене є чудова ілюстрація до цих слів: Одноразово з Конґресом відбувався З'їзд Союзу Українського Студентства Канади. Студенти, як і водиться на добре організованих з'їздах, подбали про зручне місце та добру опіку для преси. Проте, яке було їхнє здивування, коли з'їзд почався, а преси не було. Мені довелося попасти на той з'їзд дуже випадково. Один редактор, який був присутній тільки на частині з'їзду теж не крився, що попав на нього ще дужче випадково ніж я. А шкода, бо з'їзд був серйозно підготовлений, діловий.

У цьому наглядному факті винна молодь, чи старші? Відповідь на це питання залишаю читачеві. За себе скажу, що я хоч і була на з'їзді і сумлінно нотувала всі виступи, то все ж мене мучило сумління, що я попала туди тільки випадково.

На своєму з'їзді студенти винесли резолюції, в яких пропонують: Заснувати при КУК Комісію плянування, завданням якої буде намітити цілі й методи праці складових організацій КУК на наступних десять років. Створити трьохчленний Секретаріят СУСК при Централі КУК з повним фінансовим забезпеченням, та щоб КУК у порозумінні й при співпраці Секретаріяту СУСК, перебрав на себе відповідальність за працю з молодіжними організаціями.

Резолюції дуже реальні й дуже конкретні: молодь хоче включитися активно в структуру організованого українського життя, хоче взяти на себе відповідальність за найважливішу ділянку нашого громадського життя, ділянку в якій старші відчувають і розуміють свою суцільну безпорадність. Ці резолюції неодмінно й невідкладно треба втілювати в життя.

Галина Мухин

Наталія Кібець

По країні наших батьків

В СТЕПОВІЙ ЗОНІ ПІВДНЯ УКРАЇНИ

Світає. В небі погасли зорі. Рожево спалахнув обрій на сході, голубий світанок звів над Дніпром свої вітрила. Заграв вітерець на хвилях Каховського моря, а згодом рожева смуга пролягла на воді. То сонце розіслало свої рожеві шовкові полотна.

Люди на палубі ще не лягали спати. Довколішня краса відігнала сон... Пароплав пливе назустріч сонцю. Береги Дніпра тільки вгадуються. Ліворуч розкинулась Дніпропетровщина, праворуч — Запорозькі степи. Де вони кінчаються і де починається Херсонщина — важко вгадати. Ті ж пшениці, ті ж баштани й жовті марева соняшників...

Та ось море трохи звужується і стає глибшим. За Кам'янкою-Дніпровською починається херсонська земля, безмежний край українських прерій. Таврія — так її звали в минулому. Це плоска рівнина, на якій лише зрідка зустрічаються невеликі видолинки — степові блюдця „поди." Поверхня цієї рівнини спочатку повільно знижується до Перекопу, а далі, в криму, повільно піднімається до гір. У пониженні лежить Сиваш або Гниле море.

Добре знали цей край наші діди. Не раз міряли вони його своїми босими ногами в пошуках заробітку. Гірки то були мандри з торбою та косою за плечима.

Неосяжні степові простори в минулому довгий час використовувались переважно для випасу худоби. З останньої чверті 19 ст. тваринницький напрям сільського господарства в степу змінився на зерновий. Тепер херсонські степи навіть там, де лежали гарячі й мертві Олешківські піски (Олешківський піщаний масив займає площу понад 160 тис. гектарів. Низькахвиляста рівнина з сухого піску) вирощують

пшеницю, кавуни і інші овочі й фрукти. Випасаються отари овець, що дають молоко, м'ясо й вовну. Все це завдяки спорудженню орошаючих каналів Інгулецької і Краснознам'янської системи, по яких пішла вода з Каховського моря.

Голубіє, сріблиться, плюскотить під південним сонцем Дніпро, розлившись морем. Праворуч, на крутому схилі, бовваніє місто Каховка. Засноване воно ще 18 ст. на місці колишньої татарської фортеці Іслам-Кермен. Назву одержала від прізвища одного з генералів російської армії Каховського. Поряд із старою Каховкою на місці сипучих пісків, де раніш було невеличке село Ключове виросло місто Нова Каховка, одне з найкращих міст півдня України.

Нова Каховка стала великим портом на Дніпрі. Крім водного шляху, вона зв'язана залізницею з Мелітополем і Миколаєвим, шосейними шляхами з Каховкою і Херсоном. Працюють тут заводи: — електромашинобудівельний, залізобетонний, кукурудзокалібровий і текстільна фабрика. Води Каховського моря плавно стікають у нижній б'єф і омивши чудовий Козачий острів, тече без перепон до Дніпровського лиману. Звідси недалеко й до Херсону, одного з обласних центрів. Херсон був заснований у 1778 році, як фортеця проти турків на півдні України, а також як місто для спорудження суднобудівної верфі.

Назва його походить від античного міста у „Таврії" — Херсонеса. Херсон стоїть на підвищенному місці, яке положистими схилами знижується до Дніпра. Рівні, засаджені деревами вулиці, чепурні будиночки становлять характерні риси міста. На схід від Херсона до самого обрію простяглися голубі простори Дніпра, а за ними Перекопський степ. На початку 20 ст. Херсон був великим портом. Через нього вивозили заморські краї український хліб і сільсько-господарські продукти: вовну, масло, фрукти тощо. Нині Херсон центр машинобудівельної промисловості, а зокрема суднобудування, крім того тут працює новозбудована прядильно-ткацька фабрика.

Херсон живе багатогарнниим, культурним життям. В місті багато зелені — парки, сквери, клумби з квітами. У найбільшому в місті парку росте дуб в кілька обхватів посаджений ще на початку 17 ст. Цікавим, як історичний і архітектурний пам'ятник становить Катериненський собор: Тут зберігаються настінні розписи, які приписують художникові 18 ст. В. Л. Боровиковському.

Ніби змагаючись із Херсоном, розквітає його сусід Миколаїв. Це обласний центр Миколаївської області. Місто — порт пишається своїми славними земляками, своїм містом оточеним із трьох боків синіми водами лиману. Засновано Миколаїв у 1782 році на місці злиття річок Бугу і Інгулу. Швидкий розвиток міста почався після реформи 1861 року. В 1862 році був відкритий Миколаївський морський торговеликий порт, а згодом в 1873 році збудована залізнична лінія Миколаїв-Знам'янка, перетворила місто на великий хлібоекспортний центр країни.

В 1897 році в Миколаєві закінчилося спорудження двох великих караблебудівних заводів. Поступово Миколаїв перетворювався на промислове місто, в основному це було фабрики харчової промисловості й швейні. Миколаїв одночасно є значним центром науки та культури. Тут працюють кораблебудівний та педагогичний інститути, є два театри, музеї, клюби і бібліотеки (у яких наявність українських книжок не стоїть краще, як і в інших великих містах України). Населення Миколаєва становить 206 тис.

Недалеко від Миколаєва на правому західньому березі Бузького лиману, біля села Парутине, лежать руїни стародавнього міста Олівії — колишнього Борисфена. Завдяки розкопкам (почалися ще в 19 ст., які й досі не закінчилися), а також письмовим свідченням древніх істориків, зокрема Геродота, який відвідав Олівію в 5 ст. до нашої ери, відомо, що це було рабовласницьке місто — держава. Засноване грецькими переселенцями в 6 ст. до нашої ери. Місто існувало майже тисячу років. Його зруйнували кочовики у 5 ст. нашої ери. Руїни Олівії розкопують на протязі майже 150 років. Знайдені пам'ятки матеріяльної культури свідчать про порівняно високий ступінь розвитку промисловості,торгівлі і культури жителів Олівії. На околицях Олівії знайдено залишки скіфських поселень. Це свідчить, що Олівія мала широкі зв'язки з скіфськими і слов'янськими племенами.

В інший кінець від Миколаєва, коло моря розкинувся Очаків. Колись ще в 1492 році кримський хан Менглі-Герей заснував на цьому місці фортецю Кара-Кермен (Чорна фортеця), потім попала вона під владу турків, яку не раз брали штурмом українські козаки. Тепер Очаків центр великого сільсько-господарського і риболовецького району.

Поздоровляємо з успіхом

Зі сторінок одного часопису до мене усміхнулось радісне обличчя Лариси Бажани Мельник з Монтреалу: „Одержала стипендію на дальші студії." Певно, є чому радіти не лише її, але і тим хто її знає . . .

Згадалась недавня зустріч з Ларисою у Гамільтоні у вересні ц. р. Приїхала разом з групою молоді СУМК з Монтреалу, але вони завжди у двійку — Лариса та її мама Галина Мельник. Коли б хто не знав, (а таких мало) то взяв би їх за дві інтимні товаришки. Для Лариси мама справді є близькою приятелькою — у них багато спільних справ — громадських, мистецьких не менши і в соціяльному світі вони доповнюють одне одну. З'їзд і вони обидві тут; рік тому стрічала я Ларису на Світовому Конгресі в Ню Йорку.

Лариса недавно побувала з мамою в Україні і Київ полонив її своєю красою. Вона захоплена українською піснею, балетом, літературою. Лариса-українка в третім поколінні в Канаді ступає поруч своїх батьків і з досвіду знає, яка краса і сила лежить в рідній мові . . .

І ось як радісно довідатись таку приємну новинку про Ларису. Минулої весни вона закінчила факультет загальних Наук та одержала ступень B.A. на університеті „Бішопс" в Монтреалі. Здобула вона стипендію в сумі $800.00 від „Протестант Скул Борд оф Монтреал" на продовження загальних студій.

Лариса, донька Галі і Василя Мельників

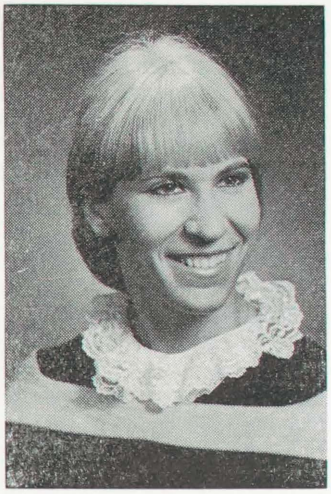

Лариса Бажана Мельник

студіювала також музику в Консерваторії Мекгил і була делеґаткою від „Женис музікал де Кенеда" на Міжнародню Конференцію Молодих Музикантів у Відні в 1965 році. Ще з дитячо-юних літ була вона в членах СУМК, співала в жіночому хорі при Соборі Св. Софії в Монтреалі. Її подорож в Україну була також одною з нагород за успіхи в науці.

Бажаємо панні Ларисі багато радісних днів з добрими новинками для нас та надіями, що зможемо повітами її з новими науковими степенями.

Н. К.

ПОЖЕРТВИ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД

Леднер, Б. К. — Збірка на пресу, переслала Надія Боярчук $17.00
Скарборо, Онт. — Відділ ім. св. Анни, переслала М. Біла 14.00
Содорі, Онт. — Пані В. Василенко 5.00
Порт Алберні, Б. К. — Відділ ім. Княгині Ольги; збірка на пресу з нагоди візити голови С.У.К. Лесі Хорош-Ґреґорі, переслала А. Никитюк 12.25
Вернон, Б. К. — Відділ ім. св. Ольги, з нагоди візити голови Союзу на пресу переслала Т. Михайлюк 10.00
Толстой, Ман. — Добр. Михайлина Стефюк 10.00
Лондон, Онт. — З нагоди дня уродин пані Володченко, збірку переслав о. Н. Дебрин 6.50
Нипавин, Саск. — Добр. Є. Кокорудз 5.00
Ніягара Фалс, Онт. — Лука Кіслюк 5.00
Вишарт, Саск. — З нагоди ювілею 50-ліття п-ва Дмитра й Анни Дверничук, переслала В. Сеньків 5.00
Торонто, Онт. — Пані Д. Мандзюк 5.00
Пані Ольга Чепесюк 2.00
Пані Надія Дубилко 2.00
Пані А. Федун 2.00
Содорі, Онт. — Пані Галя Юськів 2.00
Бетлфорд, Саск. — Пані Анна Семко (Петрова) 2.00
Ізлиньгтон, Онт. — Пані Н. Гриняк 2.00
Ст. Кетеринс, Онт. — Пані Ф. Боднар 2.00
Вінніпеґ, Ман. — Пані А. Собко 2.00
Йорктон, Саск. — Пані Юлія Цимбаліста 4.00
Торонто, Онт. — Пані М. Тиньо 2.00
Бирлиньгтон, Онт. — Андрій Барило 2.00
Смокі Лейк, Алта. — Відділ О. Кобилянської 6.75

По $1.00: М. Ґулька — Ватерфорд, Онт.; С. Шпитковська і М. Бурак — Бімзвил, Онт.; М. Тимчишин — Норт Сурей, Б. К.; А. Гриньків — Емерсбург, Онт.; В. Демосюк — Лашін, Кве.; С. Гунтай — Ванкувер; С. Мендик — Форт Вілліям, Онт.; Г. Пронич — Нипавин, Саск.; І. Роїк — Едмонтон, Алта.; О. Челюк — Торонто, Онт.; О. Сирота — Миделпорт, Онт.; С. Редкевич — Монтреал, Кве.; Д. Яремій — Донвил, Онт.; А. Мануляк — Вінніпеґ; О. Маковецька — Четам, Онт. В. Поліщук — Лондон, Онт.

По .50 ц. — Н. Гавриш — Бирнабі, Б. К.

Жертводавцям щира подяка.

ЗАКЛИК

Бібліотека ім. Симона ПЕТЛЮРИ в Парижі вже від сорок років виконує свою місію носія ідей Головного Отамана. Вона зібрала поважний бібліотечний й музейний фонди та видала низку важливих документів про свого Патрона й про українську дійсність. Після знищення, яке нанесла їй війна, вона відновила свою діяльність завдяки посвяті працівників Бібліотеки та підтримці українського громадянства. З притиском стверджуємо, що Бібліотека продовжує свою діяльність виключно завдяки щорічним щедрим пожертвам українського громадянства, за що жертводавцям і прихильникам Бібліотеки належиться пошана й повна подяка.

В теперішньому стані, одначе, Бібліотека не може дальше успішно виконувати своє завдання. Передусім, провізоричне приміщення ,яке вона займає від закінчення війни, не дозволяє ні належного впорядкування книжок і періодиків, ні їх використовування на місці. Не можна теж розпакувати, клясифікувати, опрацювати документи, письма тощо, із спадщини часів наших визвольних змагань. Тому в цьому році, звертаючись черговий раз до нашого громадянства за підтримкою, Рада Бібліотеки, цим спеціяльним зверненням, просить наших громадян, наші громадські установи, місцеві громадські клітини, які часто носять ім'я Головного Отамана, наші культурні установи складати надзвичайні, щедрі пожертви для **набуття власного приміщення для Бібліотеки.** Імена цьогорічних жертводавців будуть записані в Золоту Книгу Добродіїв Бібліотеки, разом з пожертвою.

Зокрема звертаємося до нашого громадянства й установ поза Францією й за океаном. Бібліотека ім. С. Петлюри в Парижі не є установою тільки українців у Франції. Їх тут дуже мало й їхнє економічне становище є скромне. Бібліотека — це діло всього українського громадянства у вільному світі й виразник його вірності заповітам Головного Отамана. Доля дала можливість багатьом українцям в інших країнах одержати кращі наслідки їхньої пильної праці. Тому ми звертаємося до них, до їхніх організацій, виділити певну частину їхніх надбань і спричинитися у здвигненні гідного Пам'ятника Головному Отаманові у вільному світі.

Наше звернення є тим більше на часі, бо трапляється дуже рідка можливість купити в центрі Парижа відповідний для Бібліотеки об'єкт. Частину цього об'єкту, пригожого для влаштування церкви, має тепер намір закупити українська православна громада в Парижі. Вона вже зібрала значну суму на цю ціль, але ця сума ще невистачальна. Із свого боку Бібліотека могла б причинитися до купівлі цього об'єкту вносячи суму з пожертв, яку вона одержить і забезпечити за собою власність частини об'єкту. Сума, яка потрібна для того, щоб Бібліотека могла дійсно приступити до купівлі відповідного об'єкту, виносить біля 100.000 долярів.

Справа є дуже пильна, тому просимо українське громадянство поставитись з вирозумінням до важливости нашого заклику й жертвенно вписатись у книгу Добродіїв Бібліотеки ім. Симона Петлюри в Парижі.

Пожертви проситься висилати: у Франції на поштове конто Бібліотеки, а з інших країн банковим чеком чи моней ордер або через місцеві банки чи поштовим переказом на ім'я Бібліотеки.

Проф. д-р Павло Шумовський
в. о. Голови Ради Бібліотеки

Д-р Кирило Митрович
Скарбник Бібліотеки

Петро Йосипишин
Керівник Бібліотеки

РІЧНІ ЗБОРИ УЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В САСКАЧЕВАНІ

В Саскачевані існує Товариство Учителів Української Мови, яке поставило собі благородну мету — поширювати по державних школах викладання української мови, гуртувати до цієї праці учителів та шукати нові досконаліші методи навчання.

5-го жовтня 1968 року у містечку Винярд відбулися річні збори цього Товариства, на яких були добре зарепрезентовані осередки з Саскатуну, Йорктону, Мелвіл, Канори та інших місцевостей провінції. С. Кобринський, голова Товариства, відкрив збори, давши докладний звіт з діяльності Т-ва за рік. Далі слідували вибори членів управи Товариства.

Після виборів брат Методій, голова Комітету Програми Навчання дав звіт з діяльності цього важливого Комітету. У звіті, який був надзвичайно докладно опрацьований, брат Методій підкреслив, що очолюваний ним комітет зробив багато поступу в справі програми навчання.

В пообідній сесії зборів відбулася цікава дискусія над програмою навчання, особливо над розділами III і IV. По дискусії — продовжувалися ділові наради.

Управа Товариства на 1968 - 69 навчальний рік:
Почесний голова — проф. Андрусишин, голова Департаменту Славістики при Саскачеванському університеті.

Голова — С. Кобринський, Канора, Саск.
Заступник — А. Ячишин, Йорктон, Саск.
Секретар — А. Качковський, Мелвіл, Саск.
Скарбник — Є. Гнатюк, Йорктон, Саск.
Редактор — пані Качковська, Мелвіл, Саск.
Леся Удод — кореспондентка

PROMIN

Vol. IX, 12 ENGLISH SECTION December, 1968

UKRAINIAN WRITER DZYUBA CONDEMNS RUSSIFICATION

(The following article by noted Ukrainian journalist Roman Rakhmanny appeared in the October 4th issue of the Montreal Gazette).

Another book written by a Ukrainian writer, Ivan Dzyuba, has been recently smuggled out of the Soviet Union and put into the hands of Western readers in an English translation. Ivan Dzyuba's study implies that the more USSR changes the more it remains the same, at least, in its relations with its non-Russian territories.

Failure

Lenin tried hard to change this relationship and promised along with a just society for the working classes self-determination for the oppressed non-Russians. But on his death-bed, in December 1922, he had to admit his failure on both counts.

The ageless Russian bureaucracy, sprinkled only by a few internationalists of his kind, took control over the peasants and workers while the chauvinists in the Party reverted to the familiar method of forced assimilation of the non-Russians. In his last three letters to the Central Committee, Lenin warned against the mistake of following these diehards whom he had dubbed scornfully "Russian derzhimordy" or big bullies. Soon after, however, Stalin was building up his personal power using these very elements in the Party and state administration.

Now, 45 years since Lenin's warning, this 37-year-old Ukrainian writer charges that the present-day Soviet leaders are continuing the anti-Leninist policy of Russification of Ukraine. The arrests carried out in various Ukrainian cities in the fall of 1965 prompted him to voice his own warning. The victims then were young Ukrainian intellectuals who expressed their dissatisfaction with the colonial-like status of their republic.

Fate of Ukraine

Dzyuba, in an extremely well documented essay, defends their right to "feel anxiety about the fate of Ukrainian culture and the Ukrainian nation", threatened by annihilation as much as all the other, and much smaller, non-Russian nationalities of the USSR.

"The idea of the fusion of nations, the idea of a future nationless society is not an idea of scientific communism, but of that kind which Marx and Engels called 'barrack communism', writes Dzyuba to the Soviet leaders, one of whom, Pyotr Shelest of Kiev, has made a reputation for himself as a "hawk" of the Politbureau during the recent Czechoslovak crisis.

In the spirit of that reactionary tradition, Soviet leaders have been busy promoting a process of Russification which is marked by its own "special mechanics", says Dzyuba.

First of all, there is what he calls "the language blockade." Official relations in every republic are conducted mostly in Russian. The Party, Communist Youth League, Trade Unions, factories, business and educational institutions "prefer" Russian to any other language. The Soviet Army remains the most powerful instrument of the process, as its language of instruction and command is Russian only, and its military traditions and aims are those of Russia.

The so-called Soviet-Ukrainian schools "do nothing to instill a sense of national dignity and feeling. . . they do not even assure for the pupils a minimal knowledge of Ukrainian or its history."

But even these inadequate schools are few. In 1958, relates Dzyuba, "even in the capital of Ukraine, Kiev, there were only 22,000 pupils in Ukrainian (secondary) schools but 61,000 in Russian schools." In such large cities as Kharkiv, Odessa or Donetska, secondary Ukrainian schools are rather an exception, says Dzyuba, himself a native of the industrial region of Donbas.

At the same time, economic overcentralization works against the development of the Ukraine as a distinctive nation. "In our country detailed economic statistics are for some reason kept behind a triple lock and key . . . Till 1958, the Ukrainian Soviet Republic did not compute its national income or national product."

Colonial Status

Although Russians, and their Ukrainian collaborators in official positions, do their utmost to convince the Ukrainian public that their country gained from "the union with Russia", the Ukrainians appear to be more and more aware of their colonial status within the Soviet Union

and since the ferment among the intellectuals more and more people are questioning the policy of "merging of nationalities."

Ivan Dzyuba, a sincere believer in Marxist-Leninist principles, has a warning for all those who have been trying to improve on Stalin. "He destroyed several million Ukrainians but did not destroy the nation. And no one ever will. You cannot go against history . . . You cannot play at communism: you either have to put it into practice or betray it in the name of the one and indivisible barracks."

CANADIAN FOLK ARTS COUNCIL

OSAKA-EXPO '70

The Canadian Folk Arts Council will shortly issue a circular to all member councils asking various folk art council dance groups, musical groups and choirs to consider fund-raising projects to enable their own groups to travel to Japan in 1970, to take part in an integrated folk art programme representing Canada. Three provinces in particular may wish to put special efforts into this programme: Quebec, Ontario and British Columbia will have their own provincial pavillions at Japan, and the governments of these provinces are being approached to assist the special presentation which the Canadian Folk Art Council is now planning.

The Canadian Folk Arts Council has approached the Canadian Government Exhibition Commission, and has had several meetings with them on this matter. The Canadian Pavillion at Expo '70 will be very happy to provide performance times and locales for our Canadian groups, and arrangements are now being worked out with Federal agencies for this programming. This along with the provincial pavillions, offer many possibilities for Canadian groups. Groups which feel they may have the necessary financing, will be asked to submit their names and particulars of their repertoires to the Canadian Folk Arts Council before November of this year.

A special committee is at work studying air travel costs and ocean travel costs for such a voyage. It is possible to have the benefit of combined charter rates whether by air or by sea. The governments of British Columbia and Ontario have already shown interest in this project, and Quebec will be approached shortly, after our office situation clears in that province.

RANDOM NOTES

A full report of Centennial year activities will be in the mail with Performing Arts Magazine. Some 1968 projects are mentioned in that issue. However, the following items will be of interest at the present time:

British Columbia: The Canadian Folk Society, Vancouver Branch, has been actively pursuing a summer programme of outdoor performances in the parks and other areas. One of the most interesting projects was its recent involvement in the Vancouver "Theatre Row" project, which involved the closing off of a certain part of Granville street, and nightly programmes on this Mall. The Folk Society presented a series of dance performances through a special week which received enthusiastic support from nighttime theatre crowds, and good comments in the local press . . . *Alberta* has had a nomination of a second director to the Board. He is Stanley Tokarski of Calgary. *Edmonton Folk Art Council* presented a composite dance performance at Ottawa at the July 1st celebrations, involving Scottish, Square Dance, Ukrainian and Majorettes representations . . . . *Manitoba*: The Community Folk Arts Council of Manitoba is planning its third international festival involved for November. The date this year will be November 2nd . . . . *Ontario*: Festivals in recent months have included presentations by folk art councils at Kitchener-Waterloo, Peterborough, Oshawa and Toronto. There are several events shaping up for the Fall, including the traditional „Harvest Festival" at Sault Ste. Marie . . . . *London* is applying for a workshop on Folk Art and the Community for November 8th and 9th of this year. It may be the focal point of discussions on production, performance and the mechanics of setting up performing and visual art events. If the project shapes up to the dimensions now anticipated, invitations may be extended to other folk art councils to send a representative at their own cost . . . . *Quebec*: Festivals mentioned previously have been successful this summer, and a major event is being planned in Montreal for the Fall, as well as for Quebec City. It is understood that Le Féderation des Loisirs-danse is planning its international festival, with the assistance of the Molson's organization, and Quebec City may follow with its own "Festival des arts populaires" . . . . *Nova Scotia*: An extremely successful Jolly Tar Festival attracted the attention of

Леся Лисак

ФАТУМ

Вона віддавна думала над цим і коли почався перший день її вакацій, вона вирішила: сьогодні таки поїду, подивлюся, побачу те все. Таке рішення прийняла Катря, але не сказала його вголос. Вголос вона сказала до чоловіка: „зранку піду на базар купити харчів". А чоловік відказав „добре, Катре" — і як відходив до праці, вони поцілували одне одного й сказали до себе „бувай здоров, бувай здорова". Такий був у них звичай. І так вони попращалися, як бувало кожного ранку.

Чотирнадцять років минуло, відколи Катря приїхала з-за океану до міста. Чотирнадцять років Катря знала тільки дім, в якому мешкали, церкву, до якої щонеділі ходили, місце, в якому працювала. Ну, й базар, що був яких десять хвилин ходу від її хати. У людей були авта, люди виїжджали за сотні миль до інших міст, а Катря не була ще навіть на головній вулиці міста! Ну, не була. Щоправда — багато чула про цю головну вулицю. А зокрема від тієї старшої пані, яка працювала там само, де Катря. Бо у цієї пані була дочка, яка працювала у великій крамниці при головній вулиці. Ах, там було справді гарно! Великі вітрини, а за вітринами чудові речі. Модні сукні, прикраси, всячина. Багато людей, багато гарно вдягнених жінок. Не так, як на базарі, куди приходять домашні хазяйки у бавовняних незугарних домашніх халатах. На головній вулиці, у великих крамницях, все таке елеґантне.

Катря не розуміла точно, що означає це слово, але догадувалася. Катря багато слів не розуміла, бо вона не ходила до високих шкіл, так як старша пані, яка працювала там, де вона. Власне — Катря до ніякої школи не ходила. Вона тільки недавно і то з великим трудом навчилася писати своє ім'я. Коли їй треба було розписатися на праці, то це коштувало великого зусилля й забирало дуже багато часу. Катрі потрібно було більше п'яти хвилин, щоб нарисувати незугарні літери, які означали її ім'я. Що ж — трудно. Така вже в неї була бідна голова, що ніяк не могла навчитися. І мови — тутешньої мови, якою треба було говорити на праці — Катря ніяк не могла навчитися. Коли говорила „боска", то Катря тільки пробувала догадатися, про що йдеться. Часто догадувалася. А коли ні — тоді кликали на підмогу старшу пані і вона пояснювала Катрі, що треба зробити. Старша пані працювала в кравецькому відділі, а Катря була прибиральницею. І була доброю прибиральницею, працьовитою, сумлінною, чистенькою. І тому „боска" любила Катрю і ніколи на неї не сварила.

А Катря любила дуже старшу пані, бо з нею одинокою могла говорити рідною мовою й розказати все, що на душі. Старша пані багато знала і Катря завжди питала її про пораду у всяких справах. А коли треба було написати якесь письмо, чи листа, старша пані ніколи не відмовилась. Вона була така добра як матір, хоч Катря свою матір тільки ледве-ледве пригадувала. Катрина мама, сестри, браття — всі померли від голоду в цьому страшному році в Україні. Катря не пам'ятає точно, як це було — вона була тоді ще дуже мала. А може не пам'ятає тому, що в неї така слаба голова. Зате пам'ятає, що вона ходила по хатах і просила їсти. І були люди, що давали пів жмінки вареного лушпиння з картопель, або кришку паляниці з меленої кори... Якимсь чудом вижила, коли всі вмирали, а потім взяла її до себе хресна матір. У хресної теж не було що їсти — варили лободу, бурякове листя, але не повмирали. А коли Катря трохи підросла — дали її до колгоспу пасти корови. Тоді, як ніхто не бачив, Катря зривала стебелини кукурузи й жувала їх. Від них млоїло, голод малощо втихомирювався, але все таки це було краще, як нічого не їсти...

Ну, а потім, як прийшли в Україну німці, її вивезли на роботу до „бавера", а від бавера вона пішла до переселенчого табору. Тільки до Америки довго не хотіли пустити, бо була не-

---

Halifax crowds this summer, and a new festival is being planned at Antigonish, to be known as the Straits of Canso Festival. This will include a workshop situation.... *Newfoundland*: St. John's Folk Art Council completed its summer workshop and festival project, with the involvement of several other provincial groups, dispatched by their own provinces. Ontario groups visited Newfoundland at this time, including an Estonian dance group from Hamilton, Ontario, and the Chinese trio from Toronto. The event was highly praised in the press.

Troubadour '68
Canadian Folk Arts Council

письменна. Та вийшла заміж, приїхала таки врешті до Америки й почала жити, як жили інші люди.

Добре тепер Катрі. Бог милує здоров'ям, великих турбот немає. У хаті чистенько, достатньо. Будь ласка, хай хтонебудь зайде тепер до них, до їхньої хати! Прибрано, охайно, порошинки не найдеш. Хоч з тією бідною головою ні писати, ні читати не годен, але руки в Катрі розумні — все потраплять. Зварить смашно, паляниці й періжки такі пече, що всі хвалять... Ця старша пані, що там де Катря працює, багато світа бачила, а Катриним печивом насолоджується. Катря частенько їй щось приносить, щоб спробувала. Чому не почастувати доброї людини? Приємно принести таку білу пахучу булку — „їжте не здоров'ячко, сама пекла"....

Коли з праці вертаються, Катря завжди старшу пані під руку веде. Так вже якось почалося з тієї зими, коли було дуже ховзько й одна жінка, таки на Катриних очах, впала та зломила собі ногу. У Катрі кріпке тіло, міцні руки, ноги, — чому б не провести через дорогу старшу людину? І очі в Катрі добрі — вона так пильно стежить за всіми тими автами, що мчаться вулицею. Раз-у-раз повторює старшій пані: „держіться мене, уважайте, ці авта якби пошаліли".

Старша пані всміхається лагідною усмішкою, дякує. „Ви такі добрі, Катре. Справді, мені з вас велика поміч".

Богу дякувати, добре живеться Катрі. Жалюгідне дитинство, сирітство, нужда, лихі роки — все далеко осталося, немов поганий сон. Усі рідні вимерли, вона одна пережила лихоліття. Що ж — так судилося. Як людині призначено жити — усе лихо перетриває...

Такий гарний цей перший день, коли Катря не мусить йти до роботи. Ясний, теплий день. Добре в такий день щось гарне побачити. Тимто й Катря вирішила поїхати туди, в центр міста, на головну вулицю. Якже ж так — стільки років вже тут живе, а ще тих великих крамниць, всієї тієї пишноти, не бачила. Хочеться побачити трохи світа....

Помилилася, не до того, що їй треба було, автобуса, увійшла. Що ж, назви не прочитаєш, запитати не вмієш, місто велике. Але якось хтось порадив де висісти та яке число автобуса йде на головну вулицю. Висіла на зупинці, станула на хіднику, ждала. Такий ясний день, таке тепле сонце....

* * *

Двоє їх прийшло до Катрі, тільки двоє. Чоловік та ця старша пані. Ридав чоловік — Катре, як це сталося, чому це сталося? Чому? Чого ти Катре туди пішла, на цю далеку вулицю? Ти ж казала вранці, що на базар йдеш... Коли б знаття, коли б знаття — не пустив би був...

І, ридаючи, заломлював руки, і знав, що відповіді не почує. Ще ніколи Катря така мовчазлива не була... Вже ніколи Катря не промовить...

У старшої пані сльози по обличчі стікають, похилі плечі здригаються.

„Вона ж завжди така уважлива була, коли вулицю переходили... Завжди до мене говорила — бережіться, бережіться, бо ці авта такі небезпечні. Вона ж мене за руку через вулицю переводила, я при ній безпечна була". І хиляться болем похилі плечі...

„Катра ж на хіднику стояла, коли це вантажне авто надїхало, повернуло та з іншим автом зударилося. А це менше авто збило Катрю з ніг." І гірко схлипував чоловік, і печально дивився на Катрю.

„Чого вона туди пішла, чого" — раз-у-раз болісний оклик. І мовчки хилиться голова старшої пані. Вона догадується. Вона догадується, куди хотіла поїхати Катря.

У цей гарний, приманливий світ, там де багаті крамниці, де гарно вдягнуті люди. Вона, що виросла в безпросвітности нужди, а потім знала тільки працю — тільки базар, недалеко хати, — вона хотіла побачити те нове, гарне, невідоме. Туди спішила Катря...

Догадується старша пані, похилена печаллю. Та як сказати цьому чоловікові, що побивається, ридає, не може заспокоїтися? І питає, постійно питає — чому ти відійшла, Катре? Тепер, коли так добре нам було, коли життя стало для тебе добре?

Тільки їх двоє біля Катрі. І поруч ридання — тиша. Велика тиша, в якій ніхто ніколи не почує вже Катриного голосу...

...„Зіпріться на мою руку, я вас проведу. Тут стільки авт. Але я вас безпечно проведу"....

Тиша. Їх двоє — і Катря.

Мабуть причулося. Ніхто не міг сказати: так суджено. Цього ніхто не сказав біля Катрі. А здавалося, що хтось говорив про судьбу....

Виправдався

Учителі. — Чого запізнився?

Тома: — Пізно вийшов з хати.

Учитель: — А чого ти раніше не вийшов?

Тома: — Вже було пізно, щоб вийти раніше.

П. Балей

Із записника моєї Матері

(Продовження)

Миронові заборонили ставити п'єсу в українській мові, а він заявив, що таки поставить.

— Тоді я накажу вас замкнути, — заявив референт.

— До цього не будете мати підстави, — сказав Мирон і вийшов.

І вони поставили в сусіднім галицькім селі, як запрошені гості від тамтешньої „Просвіти". Всі наші довколишні села виїхали на цю виставу, а поліція була безрадна.

Я знаю, що все це обертається в межах права, але сила не любить права, а вона у ворогів.

Колись то прийшов до нас хресний батько Мирона. В його домі відбуваються проби і щонеділі збирається вся молодь. Мені дивно, що він, старший вже чоловік, так дався полонити молоді. Він тепер знає лише про молодих говорити.

— Чи не надоїдає вам Мирон із своїми пробами? — запитала я.

— Хай Бог боронить! — обрушився кум. — Для мене немає тепер нічого приємнішого, як сидіти в куточку і прислухатися до молодих.

Він нахилився і притишив голос.

— Ви, напевно, не знаєте цього, що я. Наш Мирон (він завжди називає Мирона „нашим") перериває дуже часто проби і розповідає. . . Тоді в усіх горять очі, а мене, старого, щось давить за горло. Мені так, якби я щойно народився і пізнавав світ.

— Боже, я так боюся всього того, що найрадше вислала б його десь далеко з села, — сказала я.

Кум подумав і, глянувши поважно мені в очі, сказав:

— Я знаю — ви мати. Вам тяжко ділитися з усіми своїм сином, та ви мусите. Мирон наш, нас усіх — і на це нема ради.

Я цілий тиждень змагалася з собою і не могла рішитися на розмову з Мироном. Аж щойно сьогодні вранці. Він збирався до виходу, а я покликала його до себе.

— Миросю, куди ти збіраєшся?

— До села Ж. Там сьогодні проба і мене просили. . .

— Сядь собі, сину, я хочу з тобою говорити. . . Миросю, я знаю — у тебе вже свій розум і ти знаєш, що робиш. Але чи подумав ти над тим, що коли з тобою щось скоїться, то я не переживу цього?

— А що ж, мамо, може зі мною скоїтися? Я ж нічого незаконного не роблю, — здивувався.

— Миросю, ми живемо в чужій державі і вона поставила цей закон для своєї користи, а не для нашої. Не ти толкуватимеш закон, а вони і витолкують так, як їм треба. Чи на те вчила я тебе, щоб ти став предметом поліційних тортур і прискорив мою смерть? Чи мало ще мені терпіння і гризот?

Мирон затиснув зуби і дивився понад мою голову. Яким же ж він видався мені шалено подібним до свого батька! . . .

Врешті, він промовив:

— І що ж я маю робити?

— Вчитися. Виїхати з села і перестати гратися з вогнем.

Глянув мені в очі.

— Знаю, що ти думаєш, мамо, але я не всилі це зробити. Я не можу дивитися, як нас живцем з'їдають, як топчуть пролляту кров наших батьків і закопують нашу правду. . . Мамо, чи маю я право забути твої терпіння і батькову боротьбу? Надармо все це було?. . . Ні, не вимагай від мене цього. Не думай лише про себе і. . . і не руйнуй моєї любови. Дозволь мені любити тебе. Я боюся завдати тобі найменшого болю, та я не можу інакше робити, ніж роблю. Я мушу так поступати! —

І що ж це я могла сказати? . . . Втратити його любов і пошану? . . . Ні, ніколи. Мій розум узявся за барки з серцем, а обоє вони вже змучені.

Я зібралася і пішла під церкву. Вона, запечатана, стоїть німа і скорбна, як і я. Довго-довго молилася я на її розвалених ступнях. . . Боже, нехай буде Твоя свята воля над нами! . . .

Так, Мирон є наш, а не мій і я погоджуюся поділитися ним з тими всіма, хто того потребує, але нехай ніхто не питає в мене, якою ціною я це роблю!

— — — — — — — — — — — — — — — —

12. 11. 1933.

Мені здається, що впав у мене камінь з грудей, відколи Мирон виїхав на студії. Я стала здоровіша і до мене знову усміхається світ. Василь приготував дерево на нову хату, та через навчання сина не можемо стягнутися на її поставлення. Чоловік ходить погідний, Ліда почa-

ла вже дівувати, а я й не помічаю, що старіюся. Лише коли дивлюся на батьків, то пригадую собі, що й у мене напівпосивіла голова.

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

30. 7. 1934.

Господи, що б я дала, коли б довідатися, що діється з моїм сином! Хто мав право відбирати в мене мою дитину, Господи, хто?!... За що караєте, безумні, дітей наших? . . .

Я не знаю, що зі мною діється. Відколи Мирон у Березі, я не можу знайти собі місця. Його забрали від мене з хати. Чому він приїхав додому?... Приїхав відпочити і наїстися перед іспитами. Увечорі говорив ще про убивство міністра, а вранці забрали його, закутого.

Я виплакала вже сльози, а світ здається мені за хмарою. Я не знаю, чому записую ці сторінки? Для кого це роблю? Чи ж треба аж пригадувати собі свої болі? Вони врізалися в мою пам'ять, що пожолобили лице і поскородили мені чоло.

---

2. 6. 1935

Рік уже добігає, як я до тебе, мій записнику, не заглядала. Дні йшли за днями, місяці за місяцями, а я за журбою і перелетними радостями й не счулася, як один рік відплив. Мені аж дивно, що я так занедбала свій записник. Коли Мирон сидів ще в концтаборі в Березі, мені не хотілося думати. Я жила сподіваннями, щодня наслухуючи, чи не вертається він. Я боялася випереджувати своїми здогадами призначення і тому мовчала та відганяла від себе думки, що, як оси, кружляли над моєю головою.

Нарешті, я діждалася. Саме перед Великоднем вернувся Мирон. Худий і збідований. Побачивши його в дверях, я не знала що робити. Задеревіла. Ніколи перед тим не повірила б, що радість може так приголомшити. Він стояв передо мною, а на його лиці вимушена усмішка. Коли ж побачив у мене під хустиною моє білебіле волосся, усмішка зникла і він припав до моїх колін.

— Мамо, чому я мусів добивати тебе, чому?...

Я цілувала і росила сльозами його стрижену голову. Мама наробила лементу, а він носив її на руках і тішився. Батько привітався, закашляв і подався до дверей... Щойно пізніше він вернувся в хату і почав розпитуватись. Я боялася, що батько почне Миронові докоряти, але мій страх був надаремний. Він ні словечком не нарушив Миронової радости повороту. Ліда притулилася до брата і тихо плакала.

Вечером приїхав чоловік з поля. Я дивилася на привітання батька з сином і заздрила їхній силі. Вони зустрілися, як два змовники, що заздалегідь умовилися на цю зустріч в умовленім часі і місці. Я бачила, як Мирон панував над своїм зворушенням і соромився показати його перед своїм батьком.

По вечері Мирон розповідав про Березу. Я не хочу вірити, що мій син, мій Мирон перейшов таке пекло і не втратив себе і своєї любови. Я надармо боялася камінних сердець людських, які він зустрів на дорозі свого життя. Мирон вийшов переможно з цієї зустрічі. Він стверд і змужнів, але його очі говорять, як і раніше. Він лише не міг наїстися. Я з жахом дивилася, скільки він нараз з'їдав...

Ранком Мирон оглядав разом зі мною обійстя.

— Мамо, де дерево на нову хату? — було його перше питання.

— Продали, щоб викупити тебе, — сказала я.

Він дивився на те місце, де лежало оброблене дерево і думав...

— А що ще продали через мене? — питався далі.

— Це не важне, Миросю. Добре, що ти вернувся, — сказала я, щоб позбутися його запитів.

— Що ще, що ще?... — настоював на своєму.

— Одну корову і збіжжя випродали, — призналася я.

Він обняв мене і цілував мою голову.

— А ще здоров'я твоє, а ще твоя голова побіліла, — приговорював.

„О мати", — думала я, — „як мало ти жадаєш за свої терпіння!".

По кількох днях прийшов до нас комендант місцевої поліційної станції. Він по-фарисейськи привітався з Мироном і, як би ніколи нічого, почав весело випитувати.

— Ну, як же ж вам, пане студенте, поводилося в „місці відокремлення"?

— Прекрасно, пане комендант. Коли б ще гірське повітря — це була б санаторія, — відповідав Мирон.

— Що ви кажете? То це неправда, що говорять про Березу?

— Я ж не знаю, що говорять. Ще не вспів розвідати, — хитрував Мирон.

— Кажуть, що там дуже велика „дисципліна".

(Далі буде)

ВІДДІЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

Святий Миколай

Чи то пір'я з подушок,
Чи то з цукру порошок,
Так паде, паде з гори
На поля і на хати?
Ні! це Миколай святий
Сипле з неба для дітий
Свій білесенький сніжок!

За сніжинками летять
Білі крила ангелят,
А за ними саночки,
А на них самі мішки,
А в мішках, м'яких як сніг,
Для дітий чемненьких всіх,
Найгарнійші забавки!

А між ними є мішок
Для нечемних діточок,
Його чортики везуть...
Всі нечемні лізуть в кут
Зі страху, що Миколай
Крикне: „Ану, вилізай,
Маєш пару різочок!"

Тато Дарці.

Про книжку, що говорить

Одного разу Арвідас читав книжку. Читаючи, він стомився і захотів спати. Та й час уже: зайшло сонце, дерева перестали шелестіти, пташки замовкли, у небі засяяли зорі. Ліг Арвідас у ліжко і заснув, а разом з ним поснули і пташки, і зорі, і хлопчики та дівчатка, намальовані в його книжці.

— Арвідасе, мені дуже твердо! — раптом почув він крізь сон і розплющив очі. Книжка лежала на підлозі й скаржилась. Арвідас підняв її і поклав на підвіконні. А сам загорнувся в простирадло і знову почав дрімати.

— Арвідасе, мені холодно! — почувся жалібний голос. Арвідас розсердився. Він схопив книжку, заснув її під подушку і промовив:

— Ну, тепер ти мовчатимеш!

А книжка як заголосить:

— Арвідасе, мені душно!

Тоді Арвідас встав з постелі, взяв книжку і поклав на поличку. Задоволена книжка заспокоїлась і стихла.

Оце і все про книжку, з якої Арвідас вчиться читати, хоч до школи ще не ходить.

Р. Кашаускас

Буду українцем!

(Як бавився наш гурток)

Ми зібралися в Петруся пополудні і вже так набавилися, що аж охляли. А Петрусева мама каже:

— Відпочиньте трохи, діти. Сідайте спокійно і говоріть щось.

— А що говорити, мамусю? — запитав Петро.

— Нехай кожне з вас скаже: чим хоче бути, як виросте.

— Добре, добре! — сказали діти. — Зачинай Петрусю, бо ти найстарший.

— Я хотів би бути лікарем! — сказав поважно Петро. — Я лічив би хворі діти, але від убогих не буду брати грошей.

— Дуже гарно, Петрусю! — всміхнулася мати і погладила його по личку. — А чим ти хочеш бути, Степанку?

— Я буду священиком! Буду молитися, щоб всім нам було добре!

— Гарно, Степане! Ти добрий хлопчик. Дай тобі, Боже, стати священиком.

— А я буду вчителькою! — сказала Катруся. — Всі діти будуть мене любити, так, як ми любили ту пані, що нас так гарно вчила по українськи.

— А чим ти будеш, Михасько? — запитала мати малого, пятилітного Михаська, Петрусевого братчика.

Михась подумав і сказав:

— Я буду українцем!

— Алеж, дурненький! — каже Петрусь. — Таж ми всі є українці! Не про це питається мама.

— Я буду українцем! — сказав рішучо Михасько ще раз.

Петрусь ще хотів щось відповісти, але мати сказала:

— Малий Михасько сказав дуже мудро. Ви всі повинні пам'ятати, що чим би ви не були, то завжди мусите бути передовсім добрими українцями, синами і дочками рідного народу. Це є найважніше.

Ми призадумалися над тим і зрозуміли, що це справді є найважніше.

„С. Д."

ГРОМАДСЬКА І РОДИННА ХРОНІКА

ПОДВІЙНА ІМПРЕЗА В ДАВФИНІ — РОКОВИНИ Л. УКРАЇНКИ І ВІДЗНАЧЕННЯ ЧЛЕНКИНЬ

Членки відділу Союзу Українок Канади ім. Л. Українки влаштували 25 лют., 1968 святочну програму своєї патронки. Програма відбулася в Українському Народнім Домі при участі поважного числа присутніх.

Вступним словом відкрила програму голова відділу п. А. Ситник та проводила точками. В програму входили пісні, деклямації і реферат. Першу точку виконав жіночий хор під проводом диригентки Галини Лазарук-Гендерсон „Нічка тиха і темна була" — слова Л. Українки. Вірш „Скрізь плач" продеклямувала Євгенія Маранчук, членка молодшого відділу СУМК-у. „Уста мовчать", слова Л. Українки відспівала Олеся Ситник при акомп. своєї сестри Савелі. Деклямацію „Сльози перли" виконала Єлисавета Павлюк. Всі вони є членками старшого відділу СУМК-у.

Святочний реферат виголосила гостя — панна Теодора Гаврисишин, голова Провінціяльної Екзекутиви Союзу в Манітобі. Тема реферату була: „Життя і творчість Л. Українки". По мистецьки і в дуже зрозумілій формі, цей реферат був переданий, що його присутні з великою увагою вислухали. Панну Т. Гаврисишин представила Марія Білоус.

Друга частина програми була присвячена вшануванню двох членок нашого відділу за їх 25-літню приналежність до Союзу, як також старших віком членкинь нашого відділу від 65 літ і повище.

Цією частиною програми проводила М. Білоус. Вона звернулася з відповідним словом до заслужених членок, даючи їм признання за їх довголітню, невпинну працю на народній і церковній нивах. На закінчення відчитала вірш під заголовком „Привіти і побажання" Богдана Федчука — Торонто, Онт.

Членкам паням: М. Демчук і Анні Клапоущак вручила грамоти голова Провінціяльної Екзекутиви Теодора Гаврисишин, а голова нашого відділу Анна Ситник вдекорувала їх корсажами. Кілька слів про повище згаданих членок. Пані М. Демчук має за собою вже більше як 25 літ приналежності до нашого відділу. Час від часу жертвує на потреби відділу. Передплачує журнал „Промінь" і є членкинею фундації Н. Кобринської.

Пані А. Клапоущак замешкувала від 1937 р. в Шортдейл, Ман. Там була активною членкою при відділі С. У. і при церкві. Виїжджала часто на окружні і провінціяльні з'їзди, як делегатка. Від 1964 р. замешкує в Давфині. Є членкою нашого відділу. Шанує організацію і віддано працює при церкві. Пані А. Клапоущак належала до Союзу Українок в Галичині, ще перед виїздом до Канади.

Відтак покликано на сцену 13 членок нашого відділу у віці 65 літ і більше. Не всі з них мали спромогу належати до Союзу Українок Канади там, де замешкували, але переселившися з фармів до міста Давфину вписалися до нашого відділу. Велика частина цих членкинь, це наші піонерки, які заслуговують на пошану за свою працю на народній і церковній нивах. Правда, декотрі з них були вшановані раніше за їх приналежність до Союзу, але цим разом ми їх всіх вшановували, шануючи їх поважний вік. Кожну з них представила Марія Білоус, з'ясовуючи вкоротці їх заслуги. Уступивши голови нашого відділу, пані: М. Андрейчук і А. Мазур вдекорували кожну з них троян-

На святі відділу в Давфині — перший ряд зліва направо: Г. Ґашена, П. Слижук, Ю. Маловська, А. Ситник — голова відділу; М. Андрейчук — уст. голова; Т. Гаврисишин — голова Провінціяльної Екзекутиви СУК на Манітобу, Ю. Дух — почесна членка; А. Фіцич, М. Базай, П. Фик. Другий ряд: М. Білоус — голова комітету імпрези; Мих. Котик, А. Гавриш, Ю. Стокотельна, А. Клапоущак, М. Демчук, К. Марунчак, М. Бураковська, Анна Підлипна. Лише пані: А. Клапаущак і М. Демчук одержали грамоти Союзу за їх приналежність до організації на протязі 25 літ, а решта членок це 65-літні і повище.

дою. Для кращого настрою, в цей незабутній день наших старших членкинь, сумківка старшого відділу Є. Павлюк приграваля на гармонії в'язанку різних українських мельодій.

На закінчення програми відспівано „Де згода в родині". Після програми була перекуска. Було замітне вдоволення присутніх, що ще довго в дружній атмосфері, взаїмно гуторили на різні теми, згадуючи минуле, раділи, що діждалися признання в старшому віці.

Збірка з цієї подвійної імпрези була призначена на фонд журнала „Промінь".

Марія Білоус, корес. секр.

ПРИЙНЯТТЯ З НАГОДИ ДНЯ УРОДИН

В понеділок, 14-го жовтня, б. р., друзі й родина пані Г. Володченко в Лондоні, Онт., влаштували для неї у параф. залі місцевої Укр. Правосл. Церкви — несподіване прийняття-вечерю, щоб привітати її в 50-ліття з днем уродин.

Організаторки прийняття — пані О. Співак, М. Овчаренко й Т. Ноженко по загальній підготовці, привітали несподівано запрошену іменинницю при вступі на залю, а при столі, на заклик господині вечора, пані О. Співак відспівано їй многоліття. По вечері, чергово вітали пані Володченко о. М. Дебрин, п. п. М. Педенко, М. Співак та В. Дзябенко; у привітах висловлювано заслужене признання для пані Г. Володченко за її віддану працю для громади в рамцях місцевого відділу Союзу Українок Канади ім. Кн. Ольги, що його ювілятка, як в попередніх роках, так і тепер енергійно очолює.

Зворушена до сліз, пані Г. Володченко щиро всім подякувала за милу несподіванку й пошану. Скромними, але сердечними словами вона згадала залишену горем прибиту Батьківщину й висловила вдоволення, що має можливість тут, поруч жіноцтва громади, в міру своїх спроможностей причинятися для добра свого народу й його прабатьківської Церкви.

З одержаного грошевого подарунку пані Г. Володченко зложила жертву на рідну пресу, з чого $6.50 на „Промінь". — Жертводавцям щира подяка, а пані Володченко бажаємо многих літ і душевного спокою, для дальшого виконання чергових обовязків.

Присутній.

П-во Еміліян і Єлисавета Охітви

ЗОЛОТИЙ ЮВІЛЕЙ ПОДРУЖЖЯ ЕМІЛІЯНА І ЄЛИСАВЕТИ ОХІТВІВ

Торонто, Онт.

16-го березня, ц. р., дочка й син, за допомогою ювілейного комітету, влаштували своїм добрим родичам 50-річний золотий Ювілей у вигідному домі Олі і Василя Гамарів. Хату заповнили гості з Великого Торонта, Детройту й ін. Господарем прийняття був п. Теодор Хохітва, й він попросив о. П. Самця поблагословити дім, столи й ювілятів. Діти ювілятів — Павло і Оля — привітали родичів колачем та сіллю.

До привіту була покликана пані Т. Копил, яка вручила рожі та привіт від Жіночого т-ва кн. Ольги при катедрі, пані К. Сакалюк, П. Темрик від громади Св. Анни, Скарборо, адв. Т. Гуменюк, пані Божок, д-р П. Охітва від родини склав привіт і подарунок, д-р В. Олійник, сваха пані М. Бурянник; гарною українською мовою привітали внуки й подали квіти дідові й бабі, М. Цюпа, п. Анастасія Пелешок від ювілейного комітету, а пані Яніцька вручила дарунок від приятелів і перечитала привіт від Братства св. Володимира при Катедрі. Були відчитані телеграми: від премієра Канади, від міністра І. Яремка, від п. Джана Діфенбейкера, була читана грамота від онтерійського уряду, телеграми й картки від родини, друзів з Канади й Америки.

Оце прийняття відбулося в приємній і дружній атмосфері.

Збірку поділено на троє: — Колегію св. Андрея — $25.00, „Український Голос" — $10.00 і „Промінь" — $5.00.

Обоє ювіляти вже на пенсії і відпочинку. Однак вони й не думають бездільно жити. Кожної неділі в церкві бувають, як також на всіх важніших імпрезах, зборах і на церковних і на самостійнищьких З'їздах, де б вони не відбувалися, чи в Торонті, чи деінде. —

За це Вам, Дорогі Ювіляти, подяка за Ваші труди й пожертви на ниві нашого українського життя в Канаді.

о. П. С.

З НОВИНОК У ВОЛЕЇ, Б. К.

Старанням жіночого т-ва, відділу ім. О. Кобилянської, під проводом голови пані Раїси Демчук відбулась 22-го вересня святочна імпреза — День Студента і Свято Книжки.

Після Служби Божої у авдиторії Української Православної Церкви членкині місцевого відділу подали перекуску і по цім почалась програма свята. Господарем свята був Всеч. о. Блажук. Маруся Блажук відкрила програму вступним словом, в якім також цікаво розповіла про свій побут на літніх українських курсах у Колегії св Андрея у Вінніпезі На свято прибули сумківці також з Ню Вестмінстеру і Ванкуверу. Концертові точки складались з деклямацій, сольоспіву, гри на піяніно й акордіоні. Головну доповідь виголосив професор Колумбійського університету Ревуцький, заохочуючи молодь до читання своєї літератури. До зібраних промовляла також Є. Сиротюк. Бібліотекар п. К. Боярчук дав звіт з діяльности бібліотеки та проголосив вислід контесту. Першу нагороду одержала Маруся Блажук, другу — І. Залубняк, третю — Марта Грицюк.

Нагороди вручено в книжках. На закінчення хор відспівав три народні пісні. Імпрезу закінчено відспіванням українського і канадійського гимнов.

— — —

Ювілей 50-ліття Церкви — В неділю, 6-го жовтня було відслужено святу Архиєрейську Літургію, яку очолив Впреосв. Архиєп. Андрей в асисті Впреп. о. д-ра С. В. Савчука та духовенства Ванкуверської місійної округи. Спільний ювілейний обід відбувся в українській православній авдиторії у Волей. По обіді слідувала святочна програма, яка складалась з привітів, доповідів і концерту, в якім взяли участь церковні хори та молодь місійної округи Ванкуверу, Бернабі і Волей.

По закінченні програми, голова церковної громади п. Захарук разом зо своєю дружиною запросили Владику Андрея та всіх отців духовних і хористів з Волей до своєї резиденції на вечірне прийняття. Вечеря відбулась дуже гарно у веселій атмосфері, товариській гутірці та співами народних пісень.

Під час цієї гостинної забави, референтка журнала „Промінь", пані Надія Боярчук попросила присутніх зложити свій дар на пресовий фонд журнала „Промінь". Гості радісно зустріли цю пропозицію і зложили $17.00. За їх пожертви складаємо щиру подяку.

Н. Боярчук, референтка.

З НАГОДИ ЗОЛОТОГО ЮВІЛЕЮ

В неділю, 28 липня ц. р. відбувся ювілей 50-ліття подружжя п-ва Дмитра й Анни Дверничуків у Винярді, Саск. Участь в цім родиннім святі взяли громадяни, діти, сусіди і приятелі.

П-во Дмитро й Анна Дверничуки жили постійно на фармі в околиці Винярду. Будучи ідейними і жертвенними громадянами при Українській Греко-Православній Церкві, як також в товаристві СУС, і Союзу Українок Канади, вони відзначились своєю працею і посвятою для добра свого народу. На початках, коли у Винярді ще не було церкви, п-во Дверничуки були активними членами громади у Вишарті. Пані Дверничук була активною членкою жіночого товариства. Пан Дверничук через довгі роки був у шкільній управі, старався, щоб у нас завжди були українські учителі, які могли б навчати української мови поза шкільними годинами. Пані Дверничук належала до жіночого т-ва відділу Союзу Українок Канади ім. Доньки України від самих початків заснування, була також в заряді довгі роки та від появи журнала „Промінь" є його постійною передплатницею.

Виховали п-во Дверничуки сім доньок і двох синів, які майже всі подружені і мають свої зайняття поза домом. Вся родина була присутня та разом з громадянами звеличала це родинне свято. В церкві відслужено Молебен за здоров'я ювілятів, а гостинне прийняття відбулось в Українськім Народнім Домі у Винярді.

З нагоди цього ювілею пані Анна Дверничук зложила жертву в сумі 25 дол. до місцевого жіночого т-ва, з чого т-во висилає 5 дол. на прес. фонд журнала „Промінь". П-ву Дверничукам складаємо наші вітання і сердечні побажання радости і доброго здоров'я. **В. Сеньків.**

ВШАНОВАНО СТАРШИХ СЕСТРИЦЬ
Принс Алберт, Саск.

В будь-якій організації, чи то світській чи церковній, є люди, які довгі роки присвятили себе добровільно до виконування тих чи інших обов'язків. В нашому буденному життю, ми часом не зауважуємо, що та праця виконується даною особою не рік-два, але десятками років. Часом людина через свій старший вік, або ж знеохоту припиняє працю. Але не так є з нашими панями: Єлисаветою Фучко та Марією Настюк. Уже поверх тридцять літ вони виконують свої обов'язки в Церкві.

І ось, сьогодня, в День Подяки громада разом з жіночим тов. дякує Богові за Його ласки й одночасно дякує вищезгаданим паням за їхню довголітню працю. Ювіляток удекорували корсажами і посадили за головний стіл, який був гарно прибраний, членками. Голова жін. тов. пані Д. Панчук привітала й коротенько розповіла про їхню працю. Пані Є. Фучко приїхала з своєю родиною до Принс Алберт, Саск. в 1934 році і зараз же включилася до праці в жін. товаристві й допомагала у всьому, де тільки було потрібно. Особливо відзначилася вона тим, що багато вишила речей до церкви і доглядає за порядком в церкві. Пані М. Настюк приїхала до Принс Алберт, Саск. з Гонеймун в 1930 році, також з родиною, в скорім часі лишилася вдовою з малими дітками, під час депресії, отже не легке її було життя, але це не ставало її на перешкоді в праці як при церкві так і в жін. товаристві. Також вишила багато речей до церкви, і разом з вище згаданою панею доглядає за чистотою і прекрасою церкви.

Голова громади п. Ф. Паскарук привітавши сестриць, щиро подякував їм від громади за їхню працьовитість при церкві, та склав побажання. Настоятель о. П. Бублик висловив признання паням та пояснив ціль та потребу належати до жіночої організації, бо працювати для церкви, це значить служити своєму народові, — то служити Богові — так сказав наш Бл. Митр. ІЛАРІОН. Закликав всіх пань до дальшої праці та склав всім свої побажання.

Пані Д. Панчук вручила почесні грамоти ЮВІЛЯТКАМ та дарунки. Вони обидві зворушено подякували за урочистість і розповіли про свої труднощі, які вони з Божою допомогою перебороли їх, і побажали своїм наступницям ще кращих успіхів у праці.

Відспіванням „ДОСТОЙНО Є" закінчено День Подяки та скромне відзначення. **К. Б.**

Бл. п. ЕФІМІЯ ФЕДЧУН

В роковини смерті моєї дорогої дружини, бл. п. Ефимії складаю скромну жертву на журнал „Промінь", якого покійна була передплатницею від першого числа. Моя дружина упокоїлась 1 жовтня 1967 року в Беніто, Ман.

Народилась Ефимія 1885 року в Україні. Обидвоє ми походимо з Сокальського повіту, з села Спасів. До Канади приїхала 1911 р. і того року ми подружились. Поселились ми на фармі в Саскачевані в околиці Аран і довгі роки господарили з нашим сином Григорієм. Бл. п. Ефимія була свідомою українкою, любила багато читати, ще в Україні належала до Читальні Просвіти, Січі. В Канаді була шеровцем Українського Народного Дому в Аран, шировцем Інституту Петра Могили. На нашій фармі громада побудувала церкву, якої членами ми були і працювали. Склала покійна поважну жертву на Катедру Пресв. Тройці у Вінніпезі. Перед смертю казала купити Євангелію до нашої церкви в Аран, „Кобзаря" до бібліотеки. В 1966 році ми переїхали до Беніто, Ман. і тут вона упокоїлась проживши неповних 83 роки. Хай пам'ять про неї буде завжди світлою.

Весиль Федчун.

ЧАСТИНА ЧЛЕНОК З НАГОДИ 35-РІЧЧА
Зліва: перший ряд сидять — Пані: Н. Воробець, А. Середа, Л. Маскаль, А. Гуцуляк, Л. Митрук, П. Клюкевич, Добр. О. Сацевич, о. прот. А. Хруставка, Л. Кут, Н. Фігуш, Д. Кук і М. Богдан.

35-РІЧЧЯ І ВШАНУВАННЯ ЧЛЕНОК
Ванкувер, Б. К.

Дня 14-го вересня 1968 р. по Молебні в церкві відбулося спільне прийняття і вшанування заслужених членок відділу ім. Лесі Українки.

На запрошення господині вечора пані Люби Кут, голова громади пресв. Тройці п. І. Ткач передав від членів громади привіт і побажання, потім відспівано під проводом пані М. Вакалюк „На многії літа". Заступниця голови пані Н. Фігуш представила давніше відзначених членок.

Слідувало відзначення нових членок почесною грамотою пань: Д. Масцюх, П. Клюкевич, А. Середа, А. Оленюк, і О. Сироїд, про їх довголітні заслуги говорила пані М. Богдан.

Грамотою 25 ліття постійної праці в організації для церкви і українського народу вшановано пань: Г. Токарик, А. Бойчук, Ф. Бойкович, А. Пелех і Т. Проскурняк. Грамоти і побажання передала їм голова Провінційної Екзекутиви Союзу на Бр. Колюмбію пані П. Клюкевич.

За постійне членство і працю в організації поверх 30 років, вшановано срібною ложечкою Союзу також 29 членок відділу. Головну змістову доповідь на тему дня виголосила пані Е. Сиротюк. В міжчасі пані Російчук відспівала кілька пісень, а Кен Трофаненко дав кілька музичних точок.

Корсажі роздавали всім почесним і заслуженим членкам пані Л. Митрук і панна Вальш. Церемонію краяння колача виконали: перша голова товариства пані М. Лобай (1933) і Л. Кут (1968). о. прот. Хруставка в кінцевім слові звернув увагу на працю і заслуги відділу в розбудові громадсько-церковного життя, збереження мови, плекання народнього мистецтва-традицій на користь Святій Церкві і українському народові. Програму вечора закінчено піснею „Де згода в родині" та загальною товариською забавою.

З НАГОДИ 35-РІЧЧА ВШАНОВАНІ ПОЧЕСНИМИ ГРАМОТАМИ
Зліва направо пані: П. Клюкевич, А. Середа, А. Оленюк, О. Сироїд. Д. Масцюх нема присутньої. По середині голова відділу Люба Кут.

З нагоди 35-ліття існування відділу видано Ювілейну книжочку, де вкоротці згадується про загальну діяльність, успіхи та проєкти. На фінансовій сторінці находимо, що відділ за час існування видав поважну суму на загально громадські цілі та причинився й фінансово в сумі близько 38 тисяч долярів до потреб УПгромади в Ванкувері не включаючи приходу з проєкту видання куховарської книжки, який є призначений на будову нового Українського Центру при громаді. Придбано 4 нових хоругви до церкви. Ще в червні збори відділу рішили і припоручили Комітетові Сестрищь зайнятися збіркою на хоругви, до цього часу прибуло понад $1000.-00. Збірки передається касієрові громади.

Люба Кут і **Марія Богдан.**

ДАВФИН, МАНІТОБА
Відділ ім. Л. Українки

Річні збори нашого відділу відбулися 24 лист. 1967 р. Голоза Марія Андрейчук відкрила збори спільною молитвою. До перепровадження зборів вибрано на предсідательку Марію Білоус а на секретарку Анну Мазур. Слідували звіти урядниць, референток комітетів і голови. Місячних зборів 9, як також кілька засідань заряду.

Фінансовий звіт: з року 1966 осталося в касі $1,216.19, прихід в 1967 році 2,842.34, видатки в 1967 році 3,405.89. Осталося в касі $652.64.

Товариство жертвувало на місцеву церкву св. Юрія, на Український Народний Дім, на Колегію св. Андрея у Вінніпезі. Також відложило $1000.00 на будову нового Народного Дому. Для журналу „Промінь" переслало збірку з роковин Л. Українки, як також зібрано поважне число призітаньоголошень для „Променя" з нагоди Різдва Христового.

Наш відділ передплачує журнал „Промінь", „Український Голос" і „Вісник" для місцевого шпиталю.

Членкині відділу чергуються відвідуванням хворих в шпиталі. В часі Різдва ми жертвуємо $10.00 на закупно дарунків хворим. Членкиням в часі недуги посилаємо рожу до шпиталю а до хати картку. Час від часу наш відділ жертвує книжки до місцевої бібліотеки в українській і англійській мовах. Цим даємо нагоду читачам познайомитися з українською літературою. В бібліотеці знаходиться також наш журнал „Промінь", якого передплачує д-р Мих. Потоцький за старанням нашого відділу. Приблизно 40 членкинь передплачують „Промінь". Членкині відділу жертвували на проєкт Централі Союзу Українок Канади у 100-річчя Канади.

Відділ опікується молодшим відділом СУМК ім. І. Данильчука. Комітет для праці з сумківцями веде програму в порозумінні з нашим відділом. В цьому році очолювала комітет молодшого відділу СУМК, Марія Горчинська, її допомагали пані: Параня Соляр, Юзя Маранчук, Юлія Бучій, Розалія Грицай і о. М. Олесюк, як капелян.

Через останніх кілька років наш відділ виплачує у формі стипендії $25.00, дівчині або хлопцеві за найкращий поступ в українській і недільній школах, на побут в оселі літною порою. Жертвуємо на стипендійний фонд при Манітобській Пров. Екзекутиві. В цьому році на заклик Провінціяльної Екзекутиви, наш відділ вислав жертву на закупно членства у Мистецькому Центрі у Вінніпезі.

В цьому році перебралися на нове місце побуту 3 наші членкині: Зоня Ситник-Крипякевич, добр. Є. Олесюк і Олеся Павлюк. Для тих, що від'їжджають від нас, ми обдаровуємо їх ложечкою з емблемою С.У.К.

Ми продали 13 книжок „Дорогами Сорокріччя". Також книжечки „Рослини переселені з України до Канади". Пані Ю. Дух розпродала згадані книжечки.

В лютім відсвяткували роковини Л. Українки і вшанували заслужених жінок-членкинь. Брали участь з іншими організаціями в святі Т. Шевченка. В червні відбувся окружний з'їзд заходом Манітобської Провінціяльної Екзекутиви. Членкині нашого відділу зайнялися програмою і обідом. В жовтні ми влаштували Свято Книжки і День Студента а в листопаді прилучилися до концерту Листопадового Свята.

В програмах, де нам потрібно концертових точок, ми все знаходимо поміч і кооперацію в диригентки Галі Лазарук-Гендерсон.

Наші відділ входить до місцевої Жіночої Ради (Dauphin Council of Women), також інтересується справами загально місцевого характеру.

Від часу зорганізування Національного Українського Фестивалю в Давфині, наші членкині займають позиції в дирекції фестивалю та помагають в різних комітетах. Ми стараємося, щоб фестиваль задержався на культурному рівні українського народу.

На Ювілейнім З'їзді С.У.К., що відбувся в Торонті, була делеґаткою Марія Білоус. Звіт із з'їзду був докладно переданий членкиням.

Кожного року перед англійським Великоднем наш відділ влаштовує базар і чайне прийняття включно з випродажем українського печива, керамики, писанок, куховарських книжок і ріжної ручної роботи. В цьому році на базарі була виставка ляльок в різних народніх строях. Ці ляльки приготовили пані: А. Підлипна, Ю. Маловська і М. Андрейчук. Виставка ляльок притягала увагу учасників базару. Спеціяльно подивляли наші співгромадяни не-українці. Також дві сумківки старшого відділу, Галина Олесюк і Єлисавета Павлюк демонстрували українське хрестикове вишиття.

Членкині відділу ніколи не відмовляються від помочі в ріжних підприємствах для місцевої Церкви. Кожного року приготовляють обід і печуть коровай на річницю Народного Дому. Для придбання грошей наш відділ організує випродаж вживаної одежі, приготовляє похоронні обіди або перекуски, обіди весільні і бенкетові, також продаж печива.

Ми стараємося йти назустріч плянам управи С.У.К. центральної і провінціяльної. На цьому місці висловлюємо наше сердечне — дякую, за напрям праці, за поради та вирозуміння, що часом не так легко все виконати.

Слідуючі пані були вибрані до заряду на 1968 рік:

М. Андрейчук, уст. голова, А. Ситник, голова, П. Шовдра, перша заст. голови, Галина Лазарук-Гендерсон, друга заст. голови, А. Мазур, рек. секретарка, М. Білоус, корес. секретарка, О. Кізь, касирка, Галина Гендерсон, референтка радіо і преси, Комітет освітно-культурної праці, Є. Підлипна, О. Павлюк, М. Кульбаба, добр. Є. Олесюк, Р. Грицай. Бібліотекарки: А. Підлипна і А. Гавриш. Телефонічний комітет: Ю. Маловська, А. Клапоущак і А. Слободецька. Референтка членства, Марія Кульбаба. Комітет господинь: П. Соляр, Ю. Бучій, Ю. Дух, А. Гавриш, А. Підлипна. Контрольна комісія: М. Андрейчук, М. Годована, М. Симчич. Референтка журналу „Промінь", Марія Білоус.

Марія Білоус, корес. секр.

Членки відділу „Тризуб" в Торонто під час закінчення свого сезону праці в червні 1967 р. Імена на знимці першого ряду зліва направо — Стефанія Яхимець, Наталя Сагден, Стефанія Карпяк, Люба Янкович, редакт. Н. Когуська (гість), Стефанія Олійник, Оля Козак, Оля Гамара і Леся Хорош-Грегорі.

ТОРОНТО, ОНТ.
Відділ „Тризуб"

Річні збори відділу при Катедрі Св. Володимира відбулись 4-го грудня 1967 р. Предсідницею зборів була Люба Янкович, секретаркою Віра Шевчук.

До заряду на рік 1968-мий було вибрано: голова — Стефанія Олійник, уступивша голова — Наталія Шевчук-Сагден, заступниці — Клавдія Коропецька і Віра Шевчук, рекорд. секретарка — Ольга Козак, кореспонд. секретарка — Вероніка Твазник, касієрка — Ольга Крипякевич.

Комітети: програмовий — Є. Коча, Г. Ласько, А. Фігус, Н. Сагден, Л. Цікалик; опікунчий — М. Романко, С. Карпяк, О. Воробець; повідомлень — М. Федак, Л. Мельничук. Дорадча Рада СУМК — Р. Бойко, Л. Мельничук, К. Майнер, А. Москалюк, О. Станько, А. Балан, Т. Олійник, О. Смильська. Референтки: до КУК — О. Карманін, О. Станько, Л. Янкович; до Інституту Св. Володимира — Віра Шевчук; до Торонтонської Жіночої Ради — А. Пасерб, С. Яхимець. Контрольна комісія: Й. Ласько, О. Лібер, Ю. Никіфорук.

Діяльність: Впродовж минулого року на зборах відділ відмічував різні національні свята, деякі спільно з відділом ім. Кн. Ольги. В програму сходин входили доповіді, було висвітлено фільму про Експо '67. На спільних з відділом ТУС зборах, членка Ганнуся Балан поділилась своїми враженнями і спостереженнями з подорожі по містах України. На закінчення сезону на сходинах при вечері нам було приємно вітати гостю з Вінніпегу, редакторку журнала „Промінь" Н. Когуську. На цих сходинах членка Люба Янкович оповіла про свої враження з подорожі в Европі.

З нагоди сторіччя Канади відділ улаштував чайне весняне прийняття з програмою виставки „Мозаїка канадійського горожанства". Виставка включала скляні канадійські вироби, цінну збірку міністра Івана Яремка, ручну працю „кендіян квілтс" (накривала на ліжка) старі канадійські музейні речі, збірка ляльок різних національностей.

Членкині нашого відділу включаються в церковно-громадську працю, як учительки недільних і українських шкіл, співають у церковнім хорі, допомагають у влаштуванні спільного свяченого та дають поміч в праці на літній оселі Київ. Багато праці присвячує відділ нашій молоді СУМК. Поважне число членок є в управі централі Союзу Українок Канади, в провін. екзекутиві на східну Канаду та при Інституті Св. Володимира. Тут присвячуємо багато праці у підготовці до нової будови Інституту. В місцевім відділі Комітету Українок Канади, членки входять до заряду, як також є в управі Торонтонської Жіночої Ради. Кількох наших членок брали участь у Світовім Конгресі Вільних Українців у Ню Йорку минулого року а голова Стефанія Олійник була офіціяльною делегаткою.

Фінансовий звіт за 1967 рік: Приходи — $1,033.40, розходи — $1,002.-52. Пожертви були зложені на Катедру Св. Володимира в Торонті і на філію музею Союзу Українок при пров. екзекутиві Східної Канади.

Ольга Козак, рек. секретарка.

ОКРУЖНИЙ З'ЇЗД В ДАВФИНІ, МАН.

Дня 16 червня 1968 р. відбувся окружний з'їзд Союзу Українок Канади в Давфині.

Був це чудовий весняний день. Краса природи, що одягнулася в зелень, заохочувала людей до виїзду. Ніжні теплі проміння сонця зокрема огрівали тих, що плянували виїхати на з'їзд та взяти участь в програмі присвячені важним справам нашої організації.

З'їзд почався Богослуженням в церкві св. Юрія, яке відслужив о. М. Олесюк. Спільний обід для учасників з'їзду відбувся в Українськім Народнім Домі. Обід приготовили членкині відділу Союзу Українок ім. Л. Українки в Давфині.

По обіді почалась програма з'їзду, якою керувала окружна представниця Марія Білоус. Вона покликала до президії голову Манітобської Провінціяльної Екзекутиви Союзу Українок, панну Т. Гаврисишин, промовців делегаток і о. М. Олесюка. Привітавши учасників з'їзду, представила членів президії та зупинилася коротко над потребою участи у з'їздах для кращого пізнання завдань організаційної праці.

Слідувала хвилина мовчанки за покійних членкинь. Тому, що того дня був „День Батька" (Fathers Day) то присутні відспівали батькам „Многая літа".

Привіти: перший привіт склав голова Українського Народного Дому п. Л. Соляр. Від церковної громади св.

Юрія — Йосиф Ситник. Від Т.У.С. д-р Мих. Потоцький, від молодшого відділу С.У.М.К. Афанасій Олесюк. Слідував привіт, голови місцевого відділу Союзу Українок Анни Ситник, вшановуючи провінціяльну голову Т. Гавриспшин, корсажем. Гостя Марія Симчич дала привіт від відділу С. У. ім. Лесі Українки при Катедрі у Вінніпегу. У своєму привіті вона заохочувала молодих жінок ставати в ряди С.У.К. Делегатка Мих. Козяр від відділу св. Ольги в Етелберт сказала, що хоч їхне членство не чисельне, але щиро працює. Від відділу Л. Українки в Гілберт Плейнс дала привіт пані Гнатюк. Окружна представниця з Роблину, Ман. Марта Лебедович привітала з'їзд від відділу Доньки України. Вона між іншим заохочувала, щоб ми спільно подбали про навчання української мови.

Слідувала промова голови Прозіпціяльної Екзекутиви на Манітобу Теодори Гаврисишин. Панна Гаврисишин привітала учасників з'їзду. Вкоротці з'ясувала діяльність Манітобської Екзекутиви. Подякувала відділам С. У. за їхню співпрацю. Головну частину своєї промови присвятила справі рідного шкільництва та заохочувала до акції в ділянці навчання рідної мови.

Отець М. Олесюк дав признання Союзові Українок Канади за їхню корисну, невпинну працю. Отець парох згадав про вечірні курси українознавства, що їх проводив в Давфині учитель Василь Склепович. Теолог Ф. Осиченко з Вінніпегу при Колегії св. Андрея промовляв про 50-літній ювілей Української Греко-Православної Церкви та про виховання молоді, закликаючи священиків і все громадянство взяти цю важливу справу під увагу. Пані Ангелина Павлик поінформувала про філію музею в Манітобі, яку вона очолює. Подякувала за одержані експонати з округа Давфину. Тема її промови була: „Правильність українського строю" для молодих дівчат і хлопців та продемонструвала три строї, які моделювали Савеля Ситник, Стефанія Бойчук і Афанасій Олесюк. Пан Андрій Павлик промовляв про конечність більшої активности в рядах членства Т.У.С.

Слідував виступ кв'інтету під управою диригентки Галини Лазарук-Гендерсон, що прекрасно відспівав „Червоні маки", „Гуцулка Ксеня" і „Сад виноград". В цім квінтеті виступали пані: Р. Грицай Я. Чайковська, Зеня Симчич, Галина Гендерсон і М. Слижук.

На цім з'їзді ми присвятили час на дискусії різних справ, з чого присутні багато скористали. В дискусіях взяли участь делегатки і членкині. На всі питання відповідала, дуже влучно, голова Провінціяльної Екзекутиви Теодора Гаврисишин.

На закінчення, окруж. представниця М. Білоус подякувала всім за участь і поміч. Вона також зробила апель за жертвою на організаційний фонд. Зібрано $141.25.

Виказ пожертв на окружному з'їзді в Давфині:

Зазначуємо лише імена жертводавців з-поза Давфину. Ті, що живуть в Давфині, подаємо лише їх імена.

По $10.00: відділ С. У. ім. Л. Українки — Давфин.

По $5.00: Анна Чайковська, п-во Л. Солярі, Марія Гошуляк, п-во В. Мазурі, Параскевія Слижук, п-во П. Кізь, Ірина Талпаш — Гілберт Плейнс, Осипа Лазарук, Марія Білоус, Марія Григорчук — Етелберт, відділ С. У. ім. св. Ольги — Етелберт, п-во И. Ситники, панна Т. Гаврисишин від відділу С. У. ім. Л. Українки, Вінніпег, Відділ Л. Українки — Гілберт Плейнс, п-во С. Андрейчуки, Анна Фіцич, Марія Демчук, Відділ С. У. Доньки України — Роблин, Марта Лебедович — Роблин.

По $3.00: Марія Бураковська.

По $2.00: Анаст. Самець, Ю. Маловська, М. Кульбаба, М. Горчинська, Іван Самець, Д. И. Бігун — Форк Ривер, Ю. Дух, Василина Слижук, Анна Стандрик, Мих. Козяр — Етелберт, Павло Самець.

По $1.00: М. Стасюк, А. Павлик — Вінніпег, Олена Котик, А. Клапоущак, А. Підлипна, Кулик — Роблин, А. Гнатюк — Гілберт Плейнс, Мих. Котик, М. Арсенич, Ю. Стокотельна, М. Симчич — Вінніпег; 25 ц.: Петро Дзам.

Анна Мазур і **Оля Кізь** — секретарки з'їзду

ПОПРАВКА

У присвяті „Памяті найдорожчих" в числі 9 з вересня на стор. 33 памяті Григорія Терновецького помилково надруковано імя одної з доньок Покійного; Має бути Каролька Фернець, (не Жарипець). **Редакція.**

СПРОСТОВАННЯ

В числі 9. журналу „ПРОМІНЬ" на вересень 1968 поміщено статтю за ініціялами Н. К. „Далеко від Рідної Землі." Там подано дату мого народження 7 березня 1889 року. В дійсності я народилась **7 березня 1898 року**. Звертаю також увагу на факт, що під час побуту мого сина в Бельгії від 1948-1953 я жила разом із сином; була приміщена в гомі аж по виїзду мого сина до Швайцарії.

Мелянія Нижанківська.

ПРИДБАЛИ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ 8 СЕРПНЯ

Канади за їхню корисну, невпинну працю. Отець парох

Пані М. Гарбус — Саскатун, Саск.	**4**
Ман. Пров. Екз. С.У.К. — Вінніпег, Ман.	**3**
Пані І. Іваночко — Ромвел, Онт.	**2**
Пані М. Біла — Скарборо, Онт.	**2**
Пані Анна Бойко — Торонто, Онт.	**1**
Пані Є. Верхомин — Едмонтон, Алта.	**1**
Добр. Г. Костюк — Монтреал, Кве.	**1**
Пані В. Онищук — Вегревил, Алта.	**1**
Пані М. Кавчук — Едмонтон, Алта.	**1**
Пані Л. Прокоменко — Вайнленд, Онт.	**1**
Пані Н. Локгід — Альвена, Саск.	**1**

— — —

ЧИ ВИ ВЖЕ ВИСЛАЛИ РІЗДВЯНЕ ПРИВІТАННЯ ДО ЖУРНАЛА? Ціни на святочне привітання $5.00, $10.00, $15.00 і $20.00. Речинець висилки святочних привітань 22 грудня. Не забудьте, що пошта перед Різдвом спізнюється, тому висилайте тепер, завчасу. Журнал розчислює на Вашу поміч і святочних поздоровленнях.

Редакція

У двадцяту річницю смерти мого дорогого і незабутнього мужа, бл. п. Семеона Щербія, який упокоївся 28-го грудня 1947 року, замість квітів на його могилу складаю в його пам'ять на журнал „Промінь" $5.00.

Дружина Вікторія Щербій
Мелфорт, Саск.

Подарунок св. Миколая

То був чудовий ранок зимового дня 19.. року. Сонце щедро світило на засніжену землю. Його проміння, наче материнські обійми підтримували на дусі змучених долею людей.

Сніг виблискував міріадами вогнів, а дерева в білих шатах виглядали наче молода перед шлюбом. Місто Д... виглядало святочно. Вчора цілий день падав сніг і причепурив його. Вночі була хуртовина. Стріляли гармати. Рев вітру і стрілен зливалися в один акорд несамовитого виття відьом з „Лисої гори."

Сьогодні тихо. Наче б то й небуло нічого. Лише руїни пригадували про неспокійний і непевний час.

Сьогодні день Святого Миколая. В кімнаті тепло і затишно. Пахне свіжоспеченими піріжками. Наталочці так хочеться знати, чи дістане вона подарунок від Св. Миколая... „Але де! Маму годі питати. Вона завжди заклопотана, має діла „повні руки"-". Прибіжить з роботи, треба й дома дещо зробити. Наталочка намагається допомогати мамі, але вона не знає, що після її помочі, мамі подвійна робота... „Як добре, коли ввечері мама візьме Наталочку на коліна і розповідає їй — справжні казочки. Мама часто розказує про тата — Наталочка його не пам'ятає. Де він?.. Вже шість літ його нема — так мама казала. А може він неживий?.. Чому у мамусі часто червоні очі?.."

Вчора вночі під час хуртовини Наталочці було так страшно, що вона не могла спати. Мама потішаючи її сказала: — „Може Святий Миколай і в таку ніч завітає до нас та й принесе тобі щось... Спи дитинко спокійно!.."

„Цікаво знати — чи був?" Наталочці не лежалося в ліжкові, вона почала одягатися, щоб побігти до „маминого куточка."

Нараз з маминого кутка почувся оклик... „Голос наче б то мамусин!... Що трапилось?..." Налякана Наталочка хотіла кинутися до мами, але мама бігла до дверей. В дверях стояв високий чоловік, худий, блідий, в подертій шинелі. „Хто він?... Чого мама плаче?.." Наталочка пильно вдивлялася в обличчя незнайомця, а він у неї.

„Чого він прийшов?... Та ще й плаче?... Маму перелякав... Може голодний?.. А мамуся чомусь нічого йому не дає. Вона завжди щось дає бідним, хоч часом і у самих немає що їсти..."

„Сьогодні піріжки мамуся пекла ранком" — похвалилася Наталочка.

„Сьогодні Святого Миколая і ми чекаємо на подарунок від нього..." Защебетала вона знову.

Незнайомий усміхнувся. Мама також. Наталочка ще ніколи не бачила такої усмішки у мами. Вона розгублено, нічого не розуміючи дивилася то на маму, то на незнайомця.

„Що йому ще сказати?.."

„Доню, моя маленька донечко!..." Прошепотів незнайомий — Похитнувся, але стримався і пригорнув до грудей маленьку Наталочку.

Україна 1939 р.

Н. Кібець

В четверту річницю смерти нашої ніколи незабутньої та улюбленої дочки й сестри бл. п. Анастасії Ґузь, яка упокоїлась у Вінніпезі 16-го грудня 1964 року, для вшанування її світлої пам'яті складаємо пожертву на видавничий фонд журнала „Промінь" $10.00.

Антон і Анна Фігуси — родичі, Вайта, Ман.
Анна Фігус — сестра, Торонто.

В першу річницю смерти моєї дорогої, ніколи незабутої любої сестри, бл. п. Марці Сеніцької, яка упокоїлась 11 листопада 1967 року, складаю в її пам'ять невянучий вінок $50.00 на прес. фонд журнала „Промінь".

Марія Назаревич, Транскона

Бл. п. о. Прот. ІЛАРІЙ ТУРЖАНСЬКИЙ

З невимовним жалем і смутком, повідомляємо родину, приятелів і знайомих, що в середу 23 жовтня 1968 р. по короткій недузі, в Західній Україні, відійшов у вічність бл. п. Високопреподобний о. Прот. ІЛАРІЙ ТУРЖАНСЬКИЙ, невтомний Пастир, та широко відомий духовний провідник на Волині.

Похоронні відправи та Похорон відбувся в п'ятницю 25 жовтня 1968, при великій кількості людей. Нехай Всемилостивий Господь прийме душу бл. п. Новопереставленого Священнопротоієрея Іларія в Свої Небесні Оселі. Вічная Пам'ять!

Горем прибиті син з дружиною, внуки і правнучка о. Прот. Юрій Туржанський.

В одинадцяті роковини смерти мого незабутого, дорогого мужа, бл. п. Миколая Москалика, і в пам'ять мого улюбленого сина, що згинув 27 грудня 1944 року під час другої світової війни та похований у Бельгії складаю на нев'янучі вінки 10 дол.

Анна Москалик, Вінніпеґ.

На нев'янучий вінок бл. п .Василя Сарчука зложили в його пам'ять на журнал „Промінь" $5.00

А. Вишневецька, Вінніпеґ і **доньки Ольга Ворончак** та **Єлисавета Зучкан.**

На нев'янучий вінок в пам'ять моєї ніколи незабутої дорогої дружини, бл. п. Павліни Олеськів складаю на прес. фонд журнала „Промінь" $5.00.

І. Олеськів, Гамільтон.

ДОМАШНЄ ГОСПОДАРСТВО

Відділ „Домашнє Господарство" редагує референтура Домашньої Економіки Союзу Українок Канади, пані Люба Кут, яка живе у Ванкувері. Ілюстрація поміщена за її старанням з надісланих нею фотографій. Приписи випробовані.

РІЗДВЯНИЙ СТІЛ

Різдво це велике торжество, тому віддамо увагу прикрасі стола, щоб відзначити урочисту хвилину. Не тільки страви мають бути традиційні і смачно зготовлені, а теж і стіл треба прибрати, щоб відповідав духові свята й українським традиціям. Гарно прибраний стіл є покажчиком домашньої культури.

Українкам не треба захоплюватися традиційними різдвяними прикрасами англійського народу і впроваджувати до різдвяного стола їхню зелень — вістряк (галі), омелю (мистлтоз) і пойнсету. У нас є свої різдвяні прикраси, відмінні, традиційні і глибокі змістом.

Пляни прикраси стола найкраще переговорити з дітьми і припоручити їм певні обов'язки. Це для того, щоб вони відчули потребу співпраці і єдности у такому торжестві. Навіть хоч би їх поміч була мала, то хай вони радіють своїми дрібними стараннями. До того ж діти мають нераз дуже геніяльні думки і фантазії.

Головна окраса різдвяного стола скрізь в українців однакова. Додатки можуть бути відмінні. До Святої Вечері кладемо на стіл дрібку сіна, що переховалося з літа спеціяльно для тої потреби, а на верх біленьку скатерть. На середині стола обов'язково калач або два невеличкі, один на однім. Калач має в нас дуже багату символіку і вкоротці означає вічність і загальний добробут. Господиня не повинна жаліти труду спекти на Різдво калач, хоч би звичайнісенький круглий бохонець хліба, як вже не виплетений. Це дуже давня традиція, яка у деяких сторонах наших земель затратилася (наприклад, сокальщина), але її варто нам в Канаді відродити. З обох боків калача ставимо свічки, найкраще у тримаченних свічниках. Можна поставити свічки довкруги калача, вживаючи на свічники маленькі перстені з дроту, скрученого спірально. Їх можна купити в крамниці. Вони дешеві, маленькі, не забирають багато місця і серединка розширюється, відповідно до величини свічки. Свічки навкола калача це вже модерний спосіб, але дуже гарний і не забирає багато місця на столі. Для ще кращого ефекту можна вибрати два контрастові кольори свічок. Тільки вибрані кольори мають годитися з рештою декорації і з посудом.

Дуже гарно виглядає дрібка зелені на столі. Можна обвести калач маленькими гілочками смереки або покласти гілочку коло кожного накриття. Це теж прикрасить стіл. Деякі господині викопують на зиму барвінок з города. Гілки барвінку ще краще надаються до столової окраси, ніж смерека. Це наш традиційний барвінок. Кожна господиня може сама собі придумати спосіб, як і де вживати зелень для прикраси стола.

До українських різдвяних традицій належить сніп-дідух. Він має нагадувати нам наших предків і загальний хліборобський добробут. Це чудова традиція і не треба нам її занедбувати. Замість снопа, ставимо на почесне місце в'язку пшеничних чи інших колосків. Якщо стіл великий і не є занадто вже перевантажений прикрасами, то можна вибрати найкращі колоски і вложити їх у два маленькі, тільки маленькі, фляконики або встромити стебла у металеві жабки, що вживається на стинані квітки. Тоді вставити колоски з жабкою у відповідну декоративну мищинку. Це дуже гарна прикраса стола. Деякі господині мають новішого роду свічники, із спеціяльними стоячками, у яких є окреме місце на зелень, куди можна встромити колоски.

Центральна прикраса різдвяного стола це калач і свічки. Всякі інші додатки можна уплянувати відповідно до своїх потреб і смаку. У кого є вишивана скатерть, то обов'язково застелити нею стіл до Святої Вечері. Коли нема, то бодай середину застелити меншою вишиваною серветою. Це не годиться із строгими правилами столового накриття, але ми не мусимо задержувати такої строгости.

Свят Вечір — це велике родинне свято, тому і стіл мусить бути гарно прибраний, щоб відповідав урочистості. Український Святий Вечір припадає на 6-го січня, на це Різдво у понеділок.

С. С.

В цім числі подаємо кілька приписів овочевих тортів, які тепер є в сезоні. Ці приписи не мають нічого спільного з українським Різдвом, ані не є різдвяними приписами. Традиційними стравами на Різдво у нас Свята Вечеря, яка складається з 12 пісних страв. У всіх інших різдвяних днях можна їсти яке завгодно мясо і страви, не виключаючи індика, який є лише смачним мясивом і більш нічого.

Ред.

Білий овочевий торт (кейк)

1 фунт масла
12 яєць
4½ горнятка муки
2 фунти білих родзинків
1 фунт ананасу (glazed pineapple rings)
1 фунт мігдалів (blanched almonds, whole)
1 фунт червоних черешень
½ фунта зелених черешень (glazed cherries whole)
2 горнятка білого цукру
1½ горнятка молока
1 ложечка порошку до печива (baking powder)
2 ложечки цитринового екстракту
2 ложечки ванілії
1 ложечку мігдалового екстракту

Посудину до печива виложити з середини цілим алюмінієм, прикріплюючи його до боків форми, уважно, щоб не подіравити алюмінію, по цім виложити середину і боки подвійно жовтим грубим папером.

Сполоскати родзинки і висушити, дати до великої посудини разом з іншими овочами і посипати мукою.

Масло розтерти, додати цукор і вбивати, додати вбити яйця і вимішати додаючи ванілію та екстракт. Виляти ту масу до посудини з мукою й овочами, посипати порошком до печива і все добре перемішати рукою. Наповнювати приготовлені бляшки до 3/4. До окремої бляшки дати 2 горнятка води і поставити на спід в печі. Пекти торт в температурі 300° F. ½ години, знизити до 275° F. і пекти 3:00, або 3:30 годин довше (залежить від величини посудини.

Подала **Анна Мудра,**
Реджайна.

Темний овочевий торт

10 яєць
2 горнятка цукру
2 фунти жовтих родзинків

(sultana)
2 фунти великих родзинків (muscats)
2 фунти родзинків без насінь (seedless)
1 фунт мішаних овочів до торта (glazed mixed fruit)
2 фунти черешень червоних і зелених (glazed cherries)
1 фунт ананасу (glazed pineapple rings)
1½ дактилів порізаних
1 горнятко суничного джему
1 горнятко абрикосового джему
1 горнятко вимочених сухих сливок покраяних
½ фунта мігдалів
3 унції ліскових горіхів (pecans)
½ горнятка помаранчевої мармеляди
Сік з одної помаранчі і з одної цитрини
4 горнятка муки
1 ложечка цинамону
½ ложечки мускатного горіха (nutmeg)
¼ ложечки гвоздиків мелених (cloves)
½ ложечки порошку до печива (baking soda)
½ ложечки соли

Приготовити бляшки подібно, як для білого торта. Сполоскані родзинки висушити, додати до решти овочів, додати конфітури (джеми), усе вимішати і хай постоїть день-два.

Вбити масло, додаючи цукор, яйця додавати по одному і за кожним разом добре вбивати. Муку, коріння і порошок пересіяти кілька разів, додавати потрохи до попередньої маси, додаючи також сік з помаранчі і цитрини. Все добре вбити, виляти масу до овочів і рукою добре перемішати. Накладати у приготовлені форми, лишаючи зверху 1/3 порожного місця. Пекти 250° F., або 300° F. від 3 до 4 годин, залежно від величини посудини. На споді печі добре мати бляшку з 2 горнятками води, тоді торт вийде кращий і не буде сухий.

Подала **Л. Митрук,**
Ванкувер.

Легкий темний овочевий торт

2 горнятка цукру
2 горнятка води
2 горнятка родзинків

Родзинки, цукор і воду поварити 5 хвилин, відставити на бік і хай вистигне. До прохолоджених родзинків дати:

1 ложечку цинамону
1 ложечку мелених гвоздиків (cloves)
1 ложечку мускатного горіха
1 ложечку соди до печива
3 ложки змягченого масла
3 горнятка муки
2 горнятка ріжних овочів і горіхів (черешні, мішані цитринові шкірки, горіхи)

Всі складники вимішати в одну масу, накладати у форми 3/4 повности і пекти 1 3/4 години у вільній температурі 300° F. Попробувати середину торта і коли треба — пекти довше аж середина буде випечена. Вийняти з печі, хай простигне через 10 хвилин, перевернути і вийняти з посудини. Посипати цукровим порошком.

Посуд для печення цього торта надається Aluminium bundt pan.

Подала **А. Рурик,**
Бірнабі, Б. К.

БУЛОЧКИ

1 ложка дріжджів (1 пакет)
½ горнятка теплої води
2 ложечки цукру
2 яєць
¼ горнятка оливи
1/3 горнятка меду (гопленого)
2 ложки масла (змягчене)
3/4 горнятка молока
1 ложечка соли
5 горняток муки

Розвести цукор у теплій воді, додати дріжджа і хай постоїть 10 хвилин. Окремо вибити яйця, додати оливу, мед, тепле молоко, сіль і вляти дріжджа. Вимішати і вилляти у посудину з мукою. Добре помішати, і місити додаючи потрохи масла аж доке тісто стане пухке і гладке. Нехай виросте подвійно. Виробляти і дозволити знов вирости. Пекти 20 хвилин у печі 350 F.

Подала **Аксенія Сироїд,** Ванкувер

Поправка до Звіту відділу ім. Л. Українки — у Вінніпегу. В ч. 10, стор. 28 має бути — Очолюють комітети: культ. освітній — В. Мулик-Луцик, телефонів — Анна Олійник, господинь — Т. Меленик.

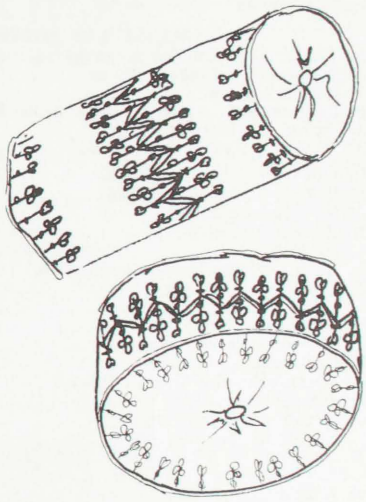

Декоративні подушечки на зміну валочок і пухната-округла.

Взір буковинський, повіт Кімполунг.
Нитки ДМС.
Чорна — □
Жовта 900 — ..

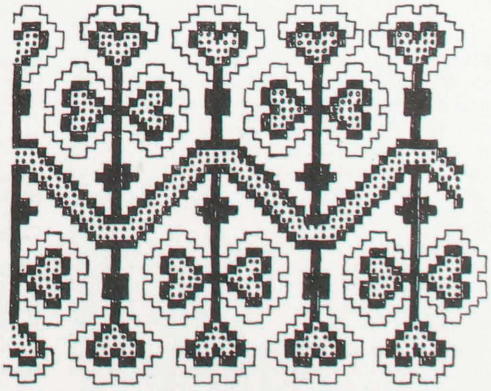

ЗМІСТ IX РІЧНИКА

	ч.	ст.
ВИХОВАННЯ		
Лідія Лугова — „За душу української дитини"	4	8
Н. К. — Запляновуємо семінар РУШ	5	4
С. Стечишин — До статті „За душу української дитини"	5	12
Л. Лугова — До статті „За душу української дитини"	7—8	20
Н. К. — Позаочні Курси української мови	9	1
М. Погідний — Дещо про книжку	10	1
Т. Тещук — Розмови з батьками	10	8
Рома Франко — Питання української професійної учительської організації в Канаді	12	4
Галина Мухин — Хто винен?	12	10
ВІДДІЛ ДЛЯ ДІТЕЙ		
М. Бабка — В зайчика є грядка	7—8	21
Л. Воронько — Танин пиріжок	7—8	21
Весняна пісня	10	22
В. Введенський — Чому собаку звали Півником	9	27
М. Верес — Писанки	4	22
Ю. Гойда — Ялинка Верховинка	2	23
Б. Грінченко — Шана і дяка	6	21
Й. В. Ґете — Травнева пісня	6	21
„Д" — Поклін весні	4	22
К. Журба — Осінь	10	21
На ріці	9	23
Н. Забіла — Що Петрик намалював	5	21
В. Кучерук — Романів Буквар	3	14
Є. Кар — Хлопчик і ворона	10	21
І. Кульська — Сопілка	10	22
Ми до маминого свята	5	22
В. Ладижець — Голуби	7—8	21
А. М'ястківський — Коза і Оленка	3	14
Яр. М. — Фіялка	4	23
М. Носов — Живий капелюх	6	21
На новий рік	1	21
М. Погідний — Великодний подарунок	4	22
І. і В. Панасюки — Свята ніч	4	22
Ф. Петрів — Водичка	5	21
Л. Письменна — Подарунок	11	27
М. П. — Сніжок паде	11	27
Два сонечка	11	27
Різдво	1	20
Ромашка	10	22
„С. Д." — Осипові іменини	1	20
Сніг і Заєць	2	23
Д. Ткач — Хоробрий Сашко	9	23
А. Франс — Марійка	2	23
Ю. — Вміють звичай шанувати	4	23
Є. Чарушин — Як Тимко навчився плавати	9	23
Ю. Шкрумеляк — Радісна новинка	1	20
Т. Шевченко — Встала весна	3	14
Яцьо писанку дістав	6	21
Т. Д. — Святий Миколай	12	21
Р. Кашаускас — Про книжку, що говорить	12	21
„С. Д." — Буду Українцем	12	21
ЕСЕЇ, ЖІНОЧИЙ РУХ		
Наталія Кібець — Шляхами полтавськими	1	17
— Слобожанщина — край степів і лісів	3	5
— Харків — рідний брат Києву	4	15
— Шахтярська сторона	5	13
— Серце Донбасу	6	19
— На землі і під землею	7—8	4
— Залізнорудне Подніпров'я	9	10
— Все йде, все міняється	10	19
— По землях Запорозької Січі	11	17
В степовій зоні півдня України	12	11
А. Тріщук — У міжнародному Році Прав Людини — Універсальна Декларація і міжнародні угоди	4	5
Ярослава Кіналь — Дещо про прикладне мистецтво	11	12
Д-р Ганна Янішевська — 50-річчя здобуття громадських прав української жінки — 5 — 5, 6 — 10, 7—8 — 10, 9 — 5, 10 — 7	11	8
С. Килимник — Великодня ніч	4	1
Олена Федак-Шепарович — Український Жіночий Конгрес	6	3
Дружина княгині Ольги	12	2
Надія Дубилко — Повість О. Кобилянської	11	18
ІДЕОЛОГІЧНО-ПРОГРАМОВІ		
На дорогах півстоліття	1	1
Конгрес зобов'язує	2	1
С. Стечишин — Актуальні проблеми українського життя	2	8
Н. М. — Коляда	3	8
Н. Базюк — Молодші відділи СУМК	3	11
Н. Когуська — „Чому Союз Українок не належить до СФУЖО?"	4	9
Г. Мельник — Кілька думок про молодші відділи СУМК	5	1
Будьмо щирі й одверті	6	1
Під гаслом Конгресу	11	1
На порозі 10-річчя	12	1
ВИШИВКИ, НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО, ЕТНОГРАФІЯ		
Іванна Вахна — Філія мистецтва і музею Союзу у східній Канаді:		
— Біла вишивана суконка	1	29
— Декоративна подушка	2	33
— Буковинський взір повіту Вижниця	3	32
— Буковинський взір повіту Гумора	4	31
— Плащ і суконка — буковинський взір	5	31
— Буковинський взір пов. Сучава	6	25
— Буковинський взір пов. Сучава	7—8	26
— Буковинський взір. Рукави до сукні	9	31
— „Лопатки" — Буковинський взір	10	32
— Буковинська вишивка	11	33
Декоративні подушечки	12	31
А. Р. — Весільні звичаї в повіті Борщів	3	18
М. Самоїл — Виставка українського народного мистецтва	9	13
НОВЕЛІ, ЕТЮДИ, ОПОВІДАННЯ		
Леся Лисак — Різдво української журналістки	1	5
Ілюзії	6	12
Фатум	12	17
М. Нижанківська — Ангелик	1	7
Гр. Григоренко — Ви кажете нема тепер ідеалізму	1	10
Л. Українка — Приязнь	2	18
Я. Курдидик — Талісман, Діялог	2	20
І. Волошин — Канівські яри та гори	3	1
М. Погідний — „Мадонна в кухні"	3	9
І. Іванишин — Вливаний понеділок	4	3
О. Сизоненко — Білі хмари	5	17
П. Балей — із записника моєї матері 6 — 14, 7—8 — 12, 9 — 17, 10 — 13, 11 — 21, 12, 12	5	9
		19
Н. Кібець — Бабусині спогади	9	19
На свіжому повітрі	4	2
Подарунок св. Миколая	12	29
Йожер Аркуш — Новий дім	9	21
Орися Лучко — Наталочка	11	23
Є. Онацький — Відчуженість	10	6
ПОСТАТІ		
Лідія Лугова — Олександра Косач — Грищько-Григоренко	1	9
Ірена Книш — Мати гетьмана Мазепи	2	3
Н. К. — Одержала срібну медалю	3	7
З одержанням дипломів	2	5
С. Василишин — Катерина Чернявська — педагог і виховник	4	7
Г. Янішевська — У сторіччя народження	2	7
„К. С." — Джюді ЛаМарш жінкою року	2	6
Н. К. — Одержали медалі		
H. Romanchych-Kowalchuk — Congratulations	5	15
Н. К. — Лариса Бажана Мельник	12	13
Ольга Кузьмович — Шляхами многогранної праці	7—8	3
Є. Остапчук — Здобула академічний ступень	2	14
І. П. — Діяна Любка Драбиняста	7—8	6
М. Ван Стін — Дороті Лайвсей — поетка пристрастей і спротиву	7—8	9

Н. К. Про Євгенію Ярошинську ... 9 3
— Далеко від рідної землі ... 9 7
М. В. — Іван Нечуй-Левицький ... 9 11
К. Коропецька — Орися Сушко ... 2 25
До ювілею артистки ... 10 5
А. Євчук — Вітали заслужену членку ... 10 11
П. — Почесне відзначення ... 11 7
Відзначення Марії Вавриків ... 11 7

ПРОВІНЦІЯЛЬНІ ЕКЗЕКУТИВИ

Албертійська Пров. Екзекутива:
Окружний З'їзд у Смокі Лейку ... 1 22
Провінціяльний З'їзд в Альберті ... 3 25
Манітобська Пров. Екзекутива:
Наші стипендіянти ... 4 6
Звіт провінц. з'їзду Союзу Українок в Манітобі ... 4 19
Резолюції пров. З'їзду в Манітобі ... 5 20
Відбудеться пров. З'їзд ... 11 20
Окружний З'їзд в Толстой ... 7—8 22
Окружний З'їзд в Давфині ... 12 27
Саскачеванська Пров. Екзекутива:
Проекти, що заслуговують на окрему увагу ... 2 22
Звіт провін. З'їзду Союзу Українок в Саскачевані ... 3 23
Проект на відзначення 100-річчя Канади ... 3 24
Звіт пров. З'їзду Союзу Українок в Саск. ... 4 21
З проекту на століття Канади ... 5 19
Провінц. Екзекутиви Східної Канади:
Звіт провінц. З'їзду Східної Канади ... 2 25
Відкриття нового приміщення філії музею Союзу Українок Канади ... 3 21
Резолюції ухвалені на З'їзді в Гамільтоні ... 10 3
Звіт пров. З'їзду Союзу Українок ... 11 10

ПОЕЗІЇ

М. Рильський — На Ай Петрі ... 2 1
Поль Верлен — Місячне сяйво ... 2 2
Михайло Казидуб — Ворожка ... 2 20
Р. Малицький — Минули вже і соті роковини ... 3 1
Богдан Ігор Антонич — Воскресення ... 4 1
Заповіт Листопаду ... 12 1
М. Мандрика — На Великдень ... 4 18
Є. Василів — Моїй Матері ... 5 1
Михайло Дяченко — Матері ... 5 2
Ганна Черінь — Вночі ... 5 18
Любов Забашта — І хто ж те зна ... 6 1
Мов позолочені пілюлі ... 7—8 1
Василь Грінчак — В колисці сплетеній із вербозозу ... 6 13
Леся Тиглій — Прометей ... 7—8 1
Тамара Коломиєць — Україні ... 7—8 1
Ш. Бодлер — Вечірня гармонія ... 7—8 14
Олександра Черненко — В день Вознесення Господнього ... 10 1
Віра Ворскло — Люби в житті ... 10 2
Борис Тен — Зрілість ... 9 1
Олена Журлива — Журавлі ... 9 3
Євген Маланюк — Листопад ... 11 1

СПОГАДИ І РЕПОРТАЖІ

М. Волосевич — В день проголошення IV Універсалу в Києві ... 1 2
М. Боянівська — Спогади про моє улюблене місто Бережани ... 6 19
О. Федак-Шепарович — У 50-річчя ... 12
Проф. д-р Н. Полонська-Василенко — Український Вільний Університет за 1967 р. ... 1 4
Загальні збори Спілки Українських Журналістів ... 1 8
Ю. Никіфорук — Огляд ювіл. з'їзду Союзу ... 1 11
Світова Виховно-Освітня сесія ... 3 2
Ще про участь українців у Експо '67 ... 4 4
Р. Криштальський — Українські журналісти вшанували пам'ять Миколи Голубця ... 4 12
З діяльности СУЖК ... 4 14
Н. Когуська — Заплянновано семінар РУШ ... 5 4
— В передодніх Українського Фестивалю ... 6 8
— Два студійні дні ... 7—8 7
К. Сакалюк — Відбувся пленум ТКВОР ... 7 2
Л. Удод — Панівна мова в українських містах — російська ... 9 4
П. Сліпчук — З конвенції Кан. Нац. Жін. Ради ... 10 10
Є. Василів — Зустріч з головою Союзу Українок ... 10 12
Н. Когуська — Моя зустріч з членством у Торонті ... 11 25
Королівська Комісія в справі становища жінки ... 3 10
П. Костюк — Третій з'їзд вчителів України ... 11 2
Н. Н. — Зустріч в Монтреалі ... 5 18
Є. Василів — Образотворча виставка ... 6 9
Л. Лугова — Український День на Площі Націй в Монтреалі ... 12 9

ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА СОЮЗУ

Ю. Никіфорук — Огляд ювілейного з'їзду ... 1 11
З діяльности центральної управи ... 1 26
За книжку „Дорогами сорокріччя" ... 3 20
Вісти з центральної управи ... 4 17
Н. К. — З нашої конференції у Вінніпезі ... 5 3
Є. Василів — Образотворча виставка ... 6 9
Вісті з централі ... 7—8 19
Новинки з централі Союзу ... 10 2
Наради в справах музею Союзу ... 9 2
Ганна Янішевська — Відзначено пані А. Токарик ... 9 2

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Юстина Салдат ... 1 27
Анна Кіндрат ... 1 27
Анна Галяберда ... 1 28
Ксеня Зубик ... 1 28
Марця Сеніцька ... 2 21
Євдокія Ілащук ... 2 31
Марина Гасюк ... 3 31
Єлена Пригар ... 3 31
Анастасія Кропивницька ... 3 32
Франко, Неля і Орися Кризелі ... 4 26
Діяна Дробот ... 6 26
Михайліна Джаман ... 7—8 19
Анна Русин ... 7—8 25
Варвара Герега ... 7—8 26
Михайло Дацiв ... 9 25
Мелентина Новікова ... 9 25
Агафія Лучик ... 9 26
Марія Лисько-Степова ... 10 25
Текля Скоробогач ... 10 25

ДІЯЛЬНІСТЬ ВІДДІЛІВ:

Річні збори, імпрези, ювілеї:

Алберта: Едмонтон, відділ при Катедрі — 1 23, 5 23, 6 26, 9 28, 11 28
Едмонтон, відділ при церкві св. Михаїла ... 6 24
Вегревил — св. Ольги ... 6 31
Вилінгдон — Н. Кобринської ... 10 28
Ендру — Л. Українки ... 3 27
Бонивил при церкві ... 11 28
Радвей — Л. Українки ... 6 29
Смокі Лейк — О. Кобилянської — 1 24, 2 24, 3 29, 7—8 25
Ту Гилс — Л. Українки — 3 31, 7—8 30, 4 26
Торгилд — О. Басарабової ... 3 27
Торсбі — О. Басарабової ... 6 31
Бріт. Колумбія: Волей-Норт Сурей — О. Кобилянської — 2 28, 5 24, 6 23, 12 23
Ванкувер — Л. Українки — 9 24, 10 28, 12 25
Вернон — Св. Ольги — 5 25, 5 29, 12 8
Чилівек — О. Кобилянської — 6 25, 9 27
Порт Алберні — К. Ольги ... 12 9
Манітоба: Вінніпег — Л. Українки — 2 30, 7—8 22, 10 27
Вінніпег — О. Кобилянської ... 5 28
Вінніпег — Кн. Ольги ... 7—8 29
Вайта — О. Кобилянської ... 9 31
Брендон — Л. Українки ... 4 29
Гилберт Плейнс — Л. Українки ... 2 26
Давфин — Л. Українки — 12 22, 12 26
Етелберт — Св. Ольги — 3 27, 9 25
Мензі — Л. Українки ... 4 30
Овкборн — Л. Українки — 10 24, 3 28
Росборн — Л. Українки ... 9 29
Роза — О. Кобилянської ... 7—8 28
Роблин — Доньки України ... 4 30
Сірко — св. Ольги ... 9 30
Толстой — св. Ольги ... 9 30
Транскона — Л. Українки ... 5 29
Флин-Флон — Доньки України — 5 27, 5 22

P 45G
SAMYCIA MRS S JAN 70
6712-111 AVE
EDMONTON ALTA

Саскачеван: Айтуна — Кн. Ольги
5 30, 7—8 25
Вимер — О. Басарабової ... 24
Витков — О. Кобилянської — 3 28, 6
Винярд — Доньки України ... 3 28
Ватсон — 4 27, 5 28
Гефорд — О. Басарабової —
1 24, 6 27, 7—8 24
Глеслин — О. Басарабової — 3 28, 7—8 24
Гронлид — Кн. Ольги ... 5 27
Ендевор — О. Кобилянської ... 6 30
Єлов Крік — Л. Українки ... 5 28
Інсінгер — Л. Українки ... 7—8 30
Йорктон — О. Пчілки — 6 22, 7—8 30
Кадет-Ейлишем — О. Пчілки ... 6 28
Кемсек — С. Русової ... 4 29
Кридор — Блей-Лейк — Х. Кононенко —
10 30, 9 24
Кадворт — Кн. Ольги ... 6 29
Канора — М. Маркович ... 10 29
Мелфорт — Л. Українки ... 4 29
Мазепа — О. Кобилянської — 3 27, 10 23
Мічам — О. Кобилянської ... 9 21
Норт Бетлфорд — О. Пчілки ... 1 25
Принс Алберт — Кн. Ольги 3 29, 12 24
Редфілд — Л. Українки ... 6 28
Реджайна — Доньки України —
4 26, 5 26, 6 30
Ст Джуліен — Л. Українки ... 6 30
Саскатун — О. Кобилянської —
2 27, 10 26, 4 33
Тідор — О. Кобилянської ... 4 30
Фовм Лейк — Л. Українки ... 5 30

Східня Канада:
Брентфорд — Л. Українки — 2 27, 10 24
Виндзор — Л. Українки — 4 24, 9 29
Вотерфорд — Л. Українки ... 4 30
Вест Форт Вілліям — О. Пчілки ... 9 27
Гамільтон — Л. Українки —
1 29, 2 29, 3 30, 6 24
Гримсбі — Кн. Ольги — 9 27, 1 23, 5 33
Лашін — Кн. Ольги — 4 31, 7—8 22
Лонг Бренч — С. Русової ... 10 24
Лондон — Кн. Ольги ... 7—8 28
Монтреал — Доньки України —
10 23, 7—8 24, 7—8 27
Монтреал — Г. Барвінок ... 4 29
Монтреал — Л. Українки ... 7—8 28
Ошава — Барвінок — 1 24, 3 30, 5 29
Оттава — Л. Українки ... 7—8 28
Ст Кетерінс — Л. Українки —
11 30, 5 30, 9 26
Торонто — Кн. Ольги — 2 24, 10 27, 5 31
Торонто — Тризуб ... 12 27
Форт Френсес — Л. Українки ... 2 31
Форт Френсес — Св. Анни ... 9 31
Форт Вілліям — Доньки України ... 9 29
Форт Вілліям — О. Басарабової ... 6 28

Відділи Комітету Українок Канади:
Реджайна ... 10 30
Гамільтон ... 10 31
Торонто ... 10 31

D·M·C

Додаткові взірці можна буде побачити у 1968 Fall/Winter edition of McCall's Needlework and Crafts.

B 970
"The Child" (from Murillo) —
Canvas size 17¾" x 23½"
(Design size 14½" x 20")

B 956
"The Girl and her Dog"(from Greuze)
Canvas size 25½" x 20"
(Design size 14½" x 18¾")

Вони створені для вас..., для вияву вашого таланту. Це нові взірці Д.М.С. і ви можете відшивати їх на канві в цілості; виконуючи їх, ви в легкий спосіб творите шедеври мистецької творчости. Цих чудових взірців досі ніде не можна було набути. Кожний цей взірець спроєктований на канві по нитках у властивих кольорах і знаходиться в багатій колекції Д.М.С. з тапестри волічки, номер 482. Зайдіть до вашого місцевого департаменту ручних робіт, або для ближчих інформацій пишіть на адресу:

BELDING CORTICELLI, LTD.

P. O. Box 9, Montreal 3, Que.